Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű, az intézmények semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért

►B

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2002. március 19.)

az Európai Parlament és a Tanács 2119/98/EK határozata értelmében a közösségi hálózatnak jelentendő fertőző betegségek esetdefinícióinak megállapításáról

(az értesítés a C(2002) 1043. számú dokumentummal történt)

(2002/253/EK)

(HL L 86., 2002.4.3., 44. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
►M1	A Bizottság 2003/534/EK határozata (2003. július 17.)	L 184	35	2003.7.23.
►M2	A Bizottság 2008/426/EK határozata (2008. április 28.)	L 159	46	2008.6.18.
►M3	A Bizottság 2009/363/EK határozata (2009. április 30.)	L 110	58	2009.5.1.
►M4	A Bizottság 2009/540/EK határozata (2009. július 10.)	L 180	24	2009.7.11.
►M5	A Bizottság végrehajtási 2012/506/EU határozata (2012. augusztus 8.)	L 262	1	2012.9.27.

▼B

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2002. március 19.)

az Európai Parlament és a Tanács 2119/98/EK határozata értelmében a közösségi hálózatnak jelentendő fertőző betegségek esetdefinícióinak megállapításáról

(az értesítés a C(2002) 1043. számú dokumentummal történt)

(2002/253/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a Közösségben a fertőző betegségek járványügyi felügyeleti és ellenőrzési hálózatának létrehozásáról szóló, 1998. szeptember 24-i 2119/98/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra [1] és különösen annak 3. cikke c) bekezdésére,

mivel:

(1) A tagállamoknak a közösségi hálózaton keresztül továbbítaniuk kell a fertőző betegségek járványügyi helyzetével és a fertőző betegségekből adódó közegészségügyi veszélyhelyzetekkel kapcsolatos információkat oly módon, amely lehetővé teszi a Közösségi és nemzeti szinten végrehajtott megelőző és ellenőrző intézkedések összehasonlítását.

(2) Az ilyen információk összehasonlíthatósága érdekében egységes esetmeghatározás kidolgozása abban az esetben is nélkülözhetetlen, ha a betegségspecifikus járványügyi felügyeleti hálózatok még nem működnek. Amint e határozat hatályba lép, ezen esetmeghatározásokat kell alkalmazni a Közösségi hálózatnak küldendő jelentésekben, és e jelentéseknek meg kell felelniük a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseknek.

(3) A jelentések összehasonlítását lehetővé tevő esetmeghatározások lépcsőzetesen épülnek fel, így rugalmasságot biztosítanak a tagállamok szervezetei és/vagy hatóságai részére a betegségekre és az egészséggel kapcsolatos specifikus jelenségekre vonatkozó információk közlése terén. Ezen esetmeghatározások különösen (elő)segítik a 2000/96/EK bizottsági határozatban [2] felsorolt betegségekről szóló jelentések elkészítését.

[1] HL L 268., 1998.10.3., 1. o.
[2] HL L 28., 2000.2.3., 50. o.

▼B

(4) Az esetmeghatározásokat úgy kell kialakítani, hogy azok valamennyi tagállam számára a lehető legnagyobb mértékben alkalmazhatóak legyenek a jelentések elkészítésekor, felhasználva meglévő rendszereik adatait. Az esetmeghatározásoknak az adatgyűjtés különböző céljainak megfelelően különböző érzékenységi illetve specificitási szintek kialakítását kell lehetővé tenniük, és könnyen módosíthatóaknak kell lenniük.

(5) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a 2119/98/EK határozattal létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2119/98/EK határozat és különösen az annak 4. cikke előírásainak hatálya alá tartozó fertőző betegségek járványügyi felügyeletére és ellenőrzésére vonatkozó adatok közlésekor a tagállamok a mellékletben meghatározott esetmeghatározásokat alkalmazzák.

2. cikk

Ezt a határozatot a legújabb tudományos ismeretek alapján a szükséges mértékben módosítják.

3. cikk

Ezt a határozatot 2003. január 1-jétől kell alkalmazni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

▼M5

MELLÉKLET

1. AZ ESETEK DEFINÍCIÓJÁHOZ ÉS OSZTÁLYOZÁSÁHOZ ALKALMAZOTT SZAKASZOK MAGYARÁZATA

Klinikai kritériumok

A klinikai kritériumok közé tartoznak a betegség általános és jellemző jelei és tünetei, amelyek egyenként vagy kombinálva alkotják a betegség egyértelmű vagy indikatív klinikai kórképét. Ezek a betegség általános leírását adják, és nem szükségszerűen jelzik a betegség valamennyi olyan jellemzőjét, amely a betegség esetenkénti klinikai diagnózisának felállításához szükséges.

Laboratóriumi kritériumok

A laboratóriumi kritériumokat az eset megerősítéséhez felhasznált laboratóriumi módszerek listája alkotja. Rendszerint a felsorolt vizsgálatok közül egyetlen is elegendő az eset megerősítéséhez. Ha a laboratóriumi megerősítéshez módszerek kombinációja szükséges, ezt külön jelzik. A laboratóriumi vizsgálat céljából gyűjtendő minta típusa kizárólag akkor kerül meghatározásra, ha csak bizonyos mintatípusokat tekintenek jellemzőnek a diagnózis megerősítése céljából. Bizonyos elismert kivételes esetekben szerepelnek a valószínűsíthető esetek laboratóriumi kritériumai is. Ezek a laboratóriumi kritériumok egy listából állnak, amely olyan laboratóriumi módszereket sorol fel, amelyek felhasználhatók a megbetegedés diagnózisának alátámasztására, de nem megerősítő jellegűek.

Epidemiológiai kritériumok és epidemiológiai kapcsolat

Az epidemiológiai kritériumok akkor tekinthetők teljesültnek, ha megállapítható az epidemiológiai kapcsolat.

Az epidemiológiai kapcsolat a lappangási időszak alatt az alábbi hat feltétel legalább egyikének fennállását jelenti:

— Emberről emberre történő terjedés: az a tény, hogy egy személy érintkezett egy laboratóriumi vizsgálattal megerősítetten az adott betegségben szenvedő személlyel, mégpedig oly módon, hogy lehetősége volt arra, hogy megfertőződjön

— Állatról emberre történő terjedés: az a tény, hogy egy személy olyan állattal érintkezett, amelyben laboratóriumi vizsgálattal megerősítették a fertőzést vagy kórokozó-hordozást, mégpedig oly módon, hogy lehetősége volt arra, hogy megfertőződjön

— Közös expozíció: az a tény, hogy egy személy ugyanazon közös forrással érintkezett vagy ugyanazon terjesztő közeg/tényező expozíciójának volt kitéve, mint egy laboratóriumi vizsgálattal igazoltan fertőzött személy

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció: az a tény, hogy egy személy laboratóriumi vizsgálattal megerősítetten szennyezett élelmiszert vagy ivóvizet fogyasztott, vagy olyan, potenciálisan szennyezett termékeket evett, amely laboratóriumi módszerrel igazoltan fertőzött vagy a kórokozó-hordozó állatból származott

— Környezeti expozíció: az a tény, hogy egy személy olyan vízben fürdött vagy olyan környezeti szennyezőforrással érintkezett, amelyből kimutatták a kórokozót

— Laboratóriumi expozíció: az a tény, hogy egy személy olyan laboratóriumban dolgozik, ahol lehetőség van az expozícióra

Valamely személy akkor tekinthető megerősített esettel epidemiológiai kapcsolatban állónak, ha a fertőzési láncban legalább egy esetet laboratóriumi vizsgálattal megerősítettek. Faeco-orális vagy légúti járvány esetén a fertőzési láncot nem szükséges azonosítani ahhoz, hogy az esetet a járvánnyal epidemiológiai kapcsolatban állónak tekintsék.

▼M5

A kórokozó az alábbi módokon terjedhet:

— Levegő közvetítésével: a fertőzött személy által köhögés, köpés, éneklés vagy beszéd során kibocsátott nyálkacseppeknek a fogékony személy nyálkahártyájára jutásával, illetve akkor, amikor a levegőbe jutó, mikrobát tartalmazó aerosolt mások belélegzik

— Érintkezéssel: közvetlen érintkezés egy fertőzött személlyel (faecalorális, légzéssel kibocsátott nyálkacseppek, bőrkontaktus vagy szexuális érintkezés) vagy fertőzött állattal (harapás, érintés), vagy közvetett érintkezés kórokozóval szennyezett anyagokkal (testnedvek, vér) vagy tárgyakkal

— Vertikális úton: anyáról gyermekre, gyakran méhen belül, vagy testnedvek véletlenszerű cseréje által, rendszerint a perinatális időszakban

— Vektor közvetítésével: közvetett átvitel olyan fertőzött szúnyogok, atkák, legyek és más ízeltlábúak révén, amelyek csípés útján terjesztik a kórokozót az emberre

— Élelmiszer vagy víz közvetítésével: potenciálisan szennyezett élelmiszer vagy ivóvíz fogyasztása

Esetek osztályozása

Az esetek a következőképpen osztályozhatók: „gyanús”, „valószínűsíthető” vagy „megerősített”. Az epidemiológiai kapcsolat megállapításának elősegítésére a kiegészítő információk között szerepelnek a betegségek lappangási idejére vonatkozó adatok.

Gyanús eset

A gyanús eset olyan esetet jelent, amely jelentési célokra gyanús esetként osztályozható. Rendszerint olyan eset, amely megfelel az esetdefinícióban ismertetett klinikai kritériumoknak, de a szóban forgó betegség diagnózisát nem bizonyították epidemiológiai vagy laboratóriumi módszerrel. A gyanúsnak minősített eset definíciójára nagy szenzitivitás és alacsony specificitás jellemző. Lehetővé teszi a legtöbb eset azonosítását, de e kategóriába belekerül néhány téves (hamis pozitív) diagnózis is.

Valószínűsíthető eset

A valószínűsíthető eset egy olyan eset, amely jelentési célokra valószínűsíthető esetként osztályozható. Rendszerint olyan eset, amely megfelel az esetdefinícióban ismertetett klinikai és epidemiológiai kritériumoknak. A valószínűsíthető eseteknél csak bizonyos betegségekre írnak elő laboratóriumi vizsgálatokat.

Megerősített eset

A megerősített eset egy olyan eset, amely jelentési célokra megerősített esetként osztályozható. A megerősített eseteket laboratóriumi vizsgálattal megerősítették, és betegségtől függően meg kell vagy nem kell hogy megfeleljenek az esetdefinícióban ismertetett klinikai kritériumoknak. A megerősítettnek minősített eset definíciójára erős specificitás és gyengébb szenzitivitás jellemző; ezért a felismert esetek legtöbbje valódi eset, ugyanakkor néhány kimaradhat az adatgyűjtésből.

Egyes betegségek klinikai kritériumai nem utalnak arra a tényre, hogy megerősített esetként a tünetmentes esetek is számba vehetők (pl. hepatitis A, B és C, campylobacteriosis, szalmonellózis), pedig ezek az esetek közegészségügyi szempontból és nemzeti szinten lényegesek lehetnek.

A megerősített esetek az alábbiakban felsorolt három alkategória egyikébe tartoznak. Az adatok elemzésekor – az esetre vonatkozóan összegyűjtött jellemzőket felhasználva – az eseteket besorolják egy alkategóriába.

▼M5

Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset klinikai kritériumokkal

Az eset megfelel az esetdefinícióban szereplő klinikai és a megerősített esetre vonatkozó laboratóriumi kritériumoknak.

Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset ismeretlen klinikai kritériumokkal

Az eset megfelel a megerősített esetre vonatkozó laboratóriumi kritériumoknak, de nem áll rendelkezésre információ a klinikai tünetekről (pl. csak laboratóriumi jelentés).

Laboratóriumi vizsgálattal megerősített eset klinikai kritériumok nélkül

Az eset megfelel a megerősített esetre vonatkozó laboratóriumi kritériumoknak, de nem felel meg az esetdefinícióban szereplő klinikai kritériumoknak, vagy tünetmentes.

2. A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ESETDEFINÍCIÓI

2.1. SZERZETT IMMUNHIÁNYOS TÜNETEGYÜTTES (AIDS) ÉS HUMÁN IMMUNDEFICIENCIA VÍRUS (HIV-) FERTŐZÉS

Klinikai kritériumok (AIDS)

Ide tartozik minden olyan személy, akinél az AIDS európai esetdefiníciójában szereplő klinikai tünetek valamelyike jelentkezik:

— Felnőttek és 15 éves, vagy annál idősebb serdülőkorúak

— 15 év alatti gyermekek

Laboratóriumi kritériumok (HIV)

— Felnőttek, serdülőkorúak és 18 hónapos, vagy annál idősebb gyermekek esetén

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A HIV-antitest kimutatására irányuló szűrővizsgálat vagy kombinált szűrővizsgálat (HIV- antitest és HIV p24 antigén) pozitív eredménye egy specifikusabb antitestvizsgálattal (pl. Western blot) megerősítve

— 2 EIA antitestvizsgálat pozitív eredménye egy további EIA-vizsgálat pozitív eredményével megerősítve

— Két különböző minta pozitív vizsgálati eredménye az alábbi három módszer legalább egyikével:

— HIV-nukleinsav (HIV-RNS vagy HIV-DNS) kimutatása

— HIV kimutatása HIV p24 antigénvizsgálattal, beleértve a neutralizációs vizsgálatot is

— HIV izolálása

— 18 hónaposnál fiatalabb gyermekek esetén

Két különböző minta (a köldökzsinórvér kivételével) pozitív vizsgálati eredménye az alábbi három módszer legalább egyikével:

— HIV izolálása

— HIV-nukleinsav (HIV-RNS vagy HIV-DNS) kimutatása

— HIV kimutatása HIV p24 antigénvizsgálattal, beleértve az egy hónapos vagy annál idősebb gyermekeken végzett neutralizációs vizsgálatot is

▼**M5**

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

— HIV-fertőzés

Minden olyan személy, akire teljesülnek a HIV-fertőzés laboratóriumi kritériumai

— AIDS

Minden olyan személy, akire teljesülnek az AIDS klinikai kritériumai és a HIV-fertőzés laboratóriumi kritériumai

2.2. LÉPFENE *(Bacillus anthracis)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai megjelenési formák legalább egyike:

Bőranthrax

Az alábbi két tünet legalább egyike:

— Papuláris vagy vesiculáris elváltozás

— Ödémával övezett, bemélyedő pokolvar (eschar)

Bélanthrax

— Láz vagy hőemelkedés

ÉS az alábbi két tünet legalább egyike:

— Heves/súlyos hasi fájdalom

— Hasmenés

Tüdőanthrax

— Láz vagy hőemelkedés

ÉS az alábbi két tünet legalább egyike:

— Akut légzési distress/nehézség

— A mediastinum kiszélesedésének radiológiai bizonyítéka

Anthrax-meningitis/meningoencephalitis

— Láz

ÉS az alábbi három tünet legalább egyike:

— Görcsök

— Eszméletvesztés

— Meningeális tünetek

Anthrax septicaemia (vérmérgezés)

Laboratóriumi kritériumok

— A *Bacillus anthracis* izolálása klinikai mintából

— A *Bacillus anthracis* nukleinsav kimutatása klinikai mintából

Klinikai tünetek hiányában az orrból tamponnal vett minta pozitív eredménye nem alkalmas az eset diagnózisának felállítására

▼M5

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Állatról emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.3. A/H5 vagy A/H5N1 típusú MADÁRINFLUENZA emberi szervezetben

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Láz ÉS akut légzőszervi fertőzés jelei és tünetei

— Elhalálozás megmagyarázatlan akut légzőszervi megbetegedés következtében

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Az A/H5N1 influenzavírus izolálása klinikai mintából

— Az A/H5 nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— Az A/H5 influenzavírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (négyszeres vagy magasabb titeremelkedés vagy egyetlen magas titer)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés olyan személlyel való szoros (egy méteren belüli) érintkezés útján, aki valószínűsíthető vagy megerősített esetnek minősül

— Laboratóriumi expozíció: ahol lehetőség van az A/H5N1 influenzavírussal való érintkezésre

— Szoros érintkezés (egy méteren belül) megerősítetten A/H5N1 vírussal fertőzött állattal, a baromfi és a vadmadarak kivételével (pl. macska, disznó)

— Olyan területen való tartózkodás vagy olyan terület meglátogatása, ahol az A/H5N1 típusú influenza jelenlétét gyanítják vagy megerősítették ([1]), ÉS az alábbi két feltétel közül legalább az egyik teljesülése:

([1]) Lásd az Állatjárványügyi Világszervezetet és az Európai Bizottság (SANCO) állatbetegségek bejelentő rendszerét, amely a következő internetcímeken érhető el: http://www.oie.int/eng/en_index.htm és http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#

▼M5

— Szoros (egy méteren belüli) érintkezés beteg vagy elhullott baromfival vagy vadmadarakkal ([2]) az érintett területen

— Az érintett területen található olyan otthonban vagy gazdaságban való tartózkodás, ahonnan beteg vagy elhullott baromfikról tettek jelentést az előző hónapban

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és az epidemiológiai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akinél az A/H5 vagy A/H5N1 influenzavírus vizsgálata pozitív eredményt adott olyan laboratóriumban, amely nem az emberi influenzával foglalkozó referencialaboratóriumok uniós hálózatába (CNRL) tartozó nemzeti referencialaboratórium

C. **Nemzeti szinten megerősített eset**

Minden olyan személy, akinél az A/H5 vagy A/H5N1 influenzavírus vizsgálata pozitív eredményt adott olyan laboratóriumban, amely az emberi influenzával foglalkozó referencialaboratóriumok uniós hálózatába (CNRL) tartozó nemzeti referencialaboratórium

D. **WHO által megerősített eset**

Minden olyan személy, akinek a vizsgálati eredményét az Egészségügyi Világszervezet (WHO) H5 influenzavírussal foglalkozó együttműködési központja laboratóriumi vizsgálattal megerősíti

2.4. BOTULIZMUS *(Clostridium botulinum)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai megjelenési formák legalább egyike:

Élelmiszer eredetű botulizmus és sebbotulizmus

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Bilaterális agyideg érintettség (pl. kettős látás, homályos látás, nyelési zavar, bulbáris gyengeség)

— Perifériás szimmetrikus paralízis

Csecsemőkori botulizmus

Minden olyan csecsemő, akinél jelentkezik az alábbi hat tünet legalább egyike:

— Székrekedés

— Lehangoltság

— Étvágytalanság

— Szemhéjcsüngés

— Nyelési zavar

— Általános izomgyengeség

Az általában csecsemőknél előforduló botulizmustípus a 12 hónaposnál idősebb gyermekeknél és ritkán a felnőtteknél is előfordulhat a gyomor-bélcsatorna anatómiai rendellenessége vagy a mikrolflóra megváltozása következtében.

([2]) Nem ideértendők azok a látszólag egészséges madarak, amelyeket például vadászat céljából ejtettek el.

▼M5

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Clostridium botulinum* izolálása csecsemőkori botulizmus (székletből) vagy sebbotulizmus (sebváladékból) esetében (a *Clostridium botulinum* izolálása felnőttek székletéből nem releváns az élelmiszer eredetű botulizmus diagnózisához)

— A botulinum toxin kimutatása klinikai mintában

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— közös expozíció (pl. élelmiszer, tű vagy más eszköz közös használata)

— szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.5. BRUCELLÓZIS (*Brucella* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz jelentkezik

ÉS az alábbi hét tünet legalább egyike:

— Izzadás (heves/erős, kellemetlen szagú, különösen éjszaka jelentkező)

— Hidegrázás

— Ízületi fájdalom

— Gyengeség

— Depresszió

— Fejfájás

— Anorexia

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Brucella* spp. izolálása klinikai mintából

— *Brucellával* szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (standard agglutinációs teszt, komplementkötési próba, ELISA)

▼M5

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Fertőzött állatból származó termékkel (tej vagy tejtermék) történt expozíció

— Állatról emberre történő terjedés (kórokozót tartalmazó váladékok vagy szervek, pl. hüvelyváladék, placenta)

— Közös expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.6. CAMPYLOBACTERIOSIS (*Campylobacter* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi három tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Hasi fájdalom

— Láz

Laboratóriumi kritériumok

— A *Campylobacter* spp. izolálása székletből vagy vérből

Lehetőség szerint el kell végezni a *Campylobacter* spp. tipizálását

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi öt epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Állatról emberre történő terjedés

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

▼M5

2.7. CHLAMYDIA-FERTŐZÉSEK (*Chlamydia trachomatis*), ideértve a LYMPHOGRANULOMA VENEREUMOT (LGV-t) is

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai megjelenési formák legalább egyike:

Nem LGV típusú Chlamydia-fertőzés

Az alábbi hat tünet legalább egyike:

— Húgycsőgyulladás

— Mellékhere-gyulladás

— Akut petevezeték-gyulladás

— Akut méhbelhártya-gyulladás

— Méhnyakgyulladás

— Végbélgyulladás

Újszülötteknél az alábbi két tünet legalább egyike:

— Kötőhártya-gyulladás

— Tüdőgyulladás

LGV

Az alábbi öt tünet legalább egyike:

— Húgycsőgyulladás

— Genitális fekély

— Lágyéki nyirokcsomó-duzzanat

— Méhnyakgyulladás

— Végbélgyulladás

Laboratóriumi kritériumok

Nem LGV típusú Chlamydia-fertőzés

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Chlamydia trachomatis* izolálása anogenitális területről vagy kötőhártyáról vett mintából

— A *Chlamydia trachomatis* kimutatása DIF-vizsgálattal klinikai mintában

— A *Chlamydia trachomatis* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

LGV

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Chlamydia trachomatis* izolálása anogenitális területről vagy kötőhártyáról vett mintából

— A *Chlamydia trachomatis* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

ÉS

— Az L1, L2 vagy L3 szerotípus (genotípus) azonosítása

▼M5

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (szexuális érintkezés vagy vertikális átvitel révén)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.8. KOLERA *(Vibrio cholerae)*

Klinikai kritériumok

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Hányás

Laboratóriumi kritériumok

— A *Vibrio cholerae* izolálása klinikai mintából

ÉS

— Az O1 vagy O139 antigén kimutatása az izolátumban

ÉS

— A cholera-enterotoxin vagy a cholera-enterotoxin gén kimutatása az izolátumban

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Közös expozíció

— Emberről emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.9. A CREUTZFELDT–JAKOB-BETEGSÉG variánsa (vCJD)

Előfeltételek

— Minden olyan személy, aki legalább hat hónapja progresszív neuropszichiátriai rendellenességben szenved

— A rutinvizsgálatok nem utalnak más diagnózisra

— Nincs kórtörténeti előzmény hipofizishormonokkal vagy emberi agyvelővel/agyszövettel való érintkezésről

— Nincs bizonyíték a fertőző szivacsos agyvelőbántalom genetikai formájára

▼M5

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi öt tünet közül legalább négy:

— Korai pszichiátriai tünetek ([3])

— Tartós fájdalmas szenzoros tünetek ([4])

— A végtagok mozgási zavara (ataxia)

— Myoclonus, vitustánc (chorea) vagy az izomtónus rendellenessége

— Elbutulás (demencia)

Diagnosztikai kritériumok

A megerősített eset diagnosztikai kritériumai:

— Neuropatológiai megerősítés: szivacsszerű elváltozás és extenzív prionfehérje-felhalmozódás feltűnő lerakódásokkal a cerebrumban és a cerebellumban

A valószínűsíthető vagy gyanús esetek diagnosztikai kritériumai:

— Az EEG a betegség korai stádiumában nem mutatja ki a sporadikus CJD ([5]) tipikus megjelenését ([6])

— Az agy MRI vizsgálata a köztiagy/thalamus magjában (pulvinar) mindkét oldalon erős jelet mutat

— Pozitív eredményű tonsilla biopszia ([7])

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (pl. vérátömlesztés révén)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek az előfeltételek

ÉS

— teljesülnek a klinikai kritériumok

ÉS

— a sporadikus CJD-re jellemző EEG negatív ([8])

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek az előfeltételek

ÉS

— teljesülnek a klinikai kritériumok

ÉS

— a sporadikus CJD-re jellemző EEG negatív ([9])

ÉS

— az agy pozitív eredményű MRI vizsgálata

VAGY

([3]) Depresszió, szorongás, apátia, visszahúzódás, téveszmék.
([4]) Ebbe beletartozik a valódi fájdalom és/vagy érzészavar.
([5]) A Creutzfeldt–Jakob-betegség sporadikus változatának tipikus megjelenése az EEG-n generalizált, periodikusan megjelenő komplexeket mutat, másodpercenként körülbelül egyet. Ezek a Creutzfeldt–Jakob-betegség variánsának későbbi stádiumaiban időnként láthatók.
([6]) Lásd az 5. lábjegyzetet.
([7]) A tonsilla biopszia nem javasolt rutineljárásként vagy olyan esetekben, amikor az EEG a sporadikus Creutzfeldt–Jakob-betegségre tipikus jelet mutat, ugyanakkor hasznos lehet olyan gyanús esetekben, amikor a klinikai jellemzők a Creutzfeldt–Jakob-betegség variánsára mutatnak, és az MRI nem mutat magas pulvináris jelet.
([8]) Lásd az 5. lábjegyzetet.
([9]) Lásd az 5. lábjegyzetet.

▼M5

— Minden olyan személy, akire teljesülnek az előfeltételek

ÉS

— pozitív eredményű tonsilla biopszia

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek az előfeltételek

ÉS

teljesülnek a megerősített esethez szükséges diagnosztikai kritériumok

2.10. CRYPTOSPORIDIOSIS (*Cryptosporidium* spp.)

Klinikai kritériumok

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Hasi fájdalom

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— *Cryptosporidium* oocyszták kimutatása a székletből.

— *Cryptosporidium* kimutatása a bélnedvből vagy a vékonybélből vett szövetmintából

— *Cryptosporidium* nukleinsav kimutatása a székletből

— *Cryptosporidium* antigén kimutatása a székletből

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi öt epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.11. TOROKGYÍK (DIFTÉRIA) (*Corynebacterium diphtheriae*, *Corynebacterium ulcerans* és *Corynebacterium pseudotuberculosis*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai formák legalább egyike:

▼M5

Klasszikus légzőszervi diftéria:

Laryngitisszel, nasopharyngitisszel vagy tonsillitisszel járó felső légúti megbetegedés

ÉS

álhártya

Enyhe légzőszervi diftéria:

Laryngitisszel, nasopharyngitisszel vagy tonsillitisszel járó felső légúti megbetegedés

A KÖVETKEZŐ NÉLKÜL

álhártya

Bőrdiftéria:

Bőrelváltozás

Egyéb lokalizációjú diftéria:

Kötőhártya vagy nyálkahártya elváltozása

Laboratóriumi kritériumok

Toxintermelő *Corynebacterium diphtheriae, Corynebacterium ulcerans* vagy *Corynebacterium pseudotuberculosis* izolálása klinikai mintából

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Állatról emberre történő terjedés

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klasszikus légzőszervi diftéria klinikai kritériumai

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a diftéria *(Klasszikus légzőszervi diftéria, enyhe légzőszervi diftéria, bőrdiftéria, egyéb lokalizációjú diftéria)* klinikai kritériumai, és epidemiológiai kapcsolat mutatható ki egy megerősített emberi esettel vagy egy állatról emberre történő terjedés

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akinél teljesülnek a laboratóriumi kritériumok ÉS a klinikai formák legalább egyike

2.12. ECHINOCOCCOSIS (*Echinococcus* spp.)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Diagnosztikai kritériumok

Az alábbi öt feltétel legalább egyike:

— Az *Echinococcus multilocularis* vagy *granulosusra jellemző* hisztopatológiai vagy parazitológiai kép (pl. a protoscolex szabad szemmel látható a cisztafolyadékban)

— *A cystáknak az Echinoccocus granulosusra* jellemző patognomikus makroszkopikus morfológiájának azonosítása sebészeti mintákban

▼M5

— Képalkotó eljárásokkal (pl. CT, szonográfia, MRI) kimutatott tipikus szervi elváltozások ÉS szerológiai vizsgálattal történő megerősítés

— *Echinococcus* spp.-vel szembeni specifikus szérum antitestek kimutatása nagy szenzitivitású szerológiai vizsgálattal, ÉS megerősítése nagy specificitású szerológiai vizsgálattal

— Az *Echinococcus multilocularis* vagy *granulosus* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a diagnosztikai kritériumok

2.13. GIARDIASIS (*Giardia lamblia*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi négy tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Hasi fájdalom

— Puffadás

— Felszívódási zavar jelei (pl. zsírszéklet, súlyvesztés)

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— *Giardia lamblia* ciszták vagy trophozoiták kimutatása a székletből, a nyombélnedvből vagy a vékonybélből biopsziával vett szövetmintában

— *Giardia lamblia* antigén kimutatása a székletből

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel történt expozíció

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

▼**M5**

2.14. GONORRHOEA (*Neisseria gonorrhoeae*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi nyolc tünet legalább egyike:

— Húgycsőgyulladás

— Akut petevezeték-gyulladás

— Kismedencei gyulladás

— Méhnyakgyulladás

— Mellékhere-gyulladás

— Végbélgyulladás

— Torokgyulladás

— Ízületi gyulladás

VAGY

Minden olyan újszülött, akinek kötőhártya-gyulladása van

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A *Neisseria gonorrhoeae* izolálása klinikai mintából

— A *Neisseria gonorrhoeae* nukleinsav kimutatása klinikai mintából

— *Neisseria gonorrhoeae* kimutatása klinikai mintából nem amplifikációs nukleinsav-vizsgálattal

— Sejten belüli Gram-negatív diplococcusok mikroszkópos kimutatása férfitől származó, húgycsőből vett mintából

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (szexuális érintkezés vagy vertikális átvitel révén)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.15. HAEMOPHILUS INFLUENZAE ÁLTAL OKOZOTT INVAZÍV BETEGSÉG (*Haemophilus influenzae*)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

▼M5

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— *Haemophilus influenzae* izolálása normálisan steril helyről

— *Haemophilus influenzae* nukleinsav kimutatása normálisan steril helyről

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.16. HEPATITIS A (Hepatitis A-vírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél enyhe általános tünetek jelentkeznek (pl. fáradtság, hasi fájdalom, étvágytalanság, időszakos émelygés és hányás)

ÉS

Az alábbi három tünet legalább egyike:

— Láz

— Sárgaság

— Magas szérumaminotranszferáz-szint

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Hepatitis A-nukleinsav kimutatása a szérumból vagy a székletben

— Hepatitis A-vírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

— Hepatitis A-vírus antigén kimutatása székletben

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

▼M5

2.17. HEPATITIS B (Hepatitis B-vírus)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Laboratóriumi kritériumok

Legalább egy pozitív eredmény a következő markerek vizsgálata vagy azok kombinációja esetén:

— IGM osztályba tartozó hepatitis B core antitestje (anti-HBc IgM)

— Hepatitis B felületi antigén (HBsAg)

— Hepatitis B e antigén (HBeAg)

— Hepatitis B-nukleinsav (HBV-DNA)

Epidemiológiai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.18. HEPATITIS C (Hepatitis C-vírus)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Hepatitis C-vírus nukleinsav (HCV RNA) kimutatása

— Hepatitis C-vírus core antigén (HCV-core) kimutatása

— 18 hónaposnál idősebb személyeknél anti-HCV ellenanyag konfirmált kimutatása (pl. immunoblot teszttel), lezajlott fertőzés bizonyítéka nélkül

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.19. INFLUENZA (Influenzavírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai formák legalább egyike:

Influenzaszerű megbetegedés (ILI)

— A tünetek hirtelen megjelenése

▼M5

ÉS

— Az alábbi négy általános tünet legalább egyike:

  — Láz vagy hőemelkedés

  — Rossz közérzet

  — Fejfájás

  — Izomfájdalom

ÉS

— Az alábbi három légzőszervi tünet legalább egyike:

  — Köhögés

  — Torokfájás

  — Légszomj

Akut légzőszervi fertőzés (ARI)

— A tünetek hirtelen megjelenése

ÉS

— Az alábbi négy légzőszervi tünet legalább egyike:

  — Köhögés

  — Torokfájás

  — Légszomj

  — Nátha

ÉS

— Orvosi szakvélemény, mely szerint a betegséget fertőzés okozta

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— Influenzavírus izolálása klinikai mintából

— Influenzavírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— Az influenzavírus-antigén kimutatása DFA-vizsgálattal (direkt fluoreszcens antitestvizsgálat) klinikai mintán

— Influenzával szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

Lehetőség szerint el kell végezni az influenzaizolátumok szubtipizálását

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre terjedő fertőzés útján

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok (ILI vagy ARI)

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok (ILI vagy ARI) és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

▼M5

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai (ILI vagy ARI) és laboratóriumi kritériumok

2.20. INFLUENZA A(H1N1)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi feltételek egyike:

— 38 °C-nál magasabb láz ÉS akut légzőszervi/légúti fertőzés jelei és tünetei

— pneumónia (komoly/súlyos légzőszervi betegség)

— ismeretlen akut légzőszervi betegség okozta elhalálozás

Laboratóriumi kritériumok

A következő vizsgálatok legalább egyike:

— RT-PCR

— vírustenyésztés (feltétele: BSL 3 létesítmények)

— az új influenza A(H1N1)-vírust semlegesítő antitestek titerének megnégyszereződése (azt jelenti, hogy savópárra van szükség; az első szérummintát a betegség akut szakaszában, majd pedig a másodikat a lábadozás szakaszában, legkorábban 10–14 nappal később veszik le)

Epidemiológiai kritériumok

A betegség jelentkezése előtti hét napban az alábbi három feltétel legalább egyike:

— olyan személy, aki közvetlen kapcsolatban állt az új influenza A(H1N1)-vírus által okozott fertőzés következtében megbetegedett, megerősített esettel

— olyan személy, aki olyan területre utazott, ahol az új influenza A(H1N1)-vírus emberről emberre történő terjedésének folyamatos fennállását már dokumentálták

— olyan személy, aki olyan laboratóriumban dolgozik, ahol az új influenza A(H1N1)-vírust vizsgálják

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és epidemiológiai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden személy, akire teljesülnek a klinikai ÉS epidemiológiai kritériumok ÉS a laboratóriumi vizsgálat eredménye besorolhatatlan alcsoportú influenza A vírus által okozott fertőződöttséget mutat

C. **Megerősített eset**

Minden személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.21. LEGIONÁRIUS BETEGSÉG (*Legionella* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél tüdőgyulladás jelentkezik

Laboratóriumi kritériumok

A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

▼M5

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Legionella* spp. izolálása légúti váladékból vagy egyéb, normálisan steril helyről

— A *Legionella pneumophila* antigén kimutatása vizeletben

— A *Legionella pneumophila* 1-es szerocsoportja elleni szignifikáns antitestszint-növekedése savópármintában

A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériuma

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A *Legionella pneumophila* antigén kimutatása légúti váladékból vagy tüdőszövetből pl. monoklonális ellenanyag felhasználásával végzett direkt fluoreszcens festéssel (DIF)

— A *Legionella* spp. nukleinsav kimutatása légúti váladékból, tüdőszövetből vagy egyéb, normálisan steril helyről

— A *Legionella pneumophila* nem 1-es szerocsoportja vagy más *Legionella fajok* elleni szignifikáns antitestszint-növekedése savópármintában

— A *Legionella pneumophila* 1-es szerocsoportja elleni specifikus antitest magas szintje egyetlen vérsavómintában

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok ÉS a valószínűsíthető eset legalább egy laboratóriumi kritériuma

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok ÉS a megerősített eset legalább egy laboratóriumi kritériuma

2.22. LEPTOSPIROSIS (*Leptospira* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi tünet:

— Láz

VAGY

Az alábbi tizenegy tünet legalább egyike:

— Hidegrázás

— Fejfájás

— Izomfájdalom

— Kötőhártya-bevérzés

— Bőr- és nyálkahártyavérzés

— Kiütések

— Sárgaság

— Szívizomgyulladás

— Agyhártyagyulladás

— Veseelégtelenség

— Légzőszervi tünetek, pl. véres köpet

▼M5

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A *Leptospira interrogans* vagy bármely más patogén *Leptospira* spp. izolálása klinikai mintából

— A *Leptospira interrogans* vagy bármely más patogén *Leptospira* spp. nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— A *Leptospira interrogans* vagy bármely más patogén *Leptospira* spp. kimutatása klinikai mintában immunfluoreszcens módszerrel

— A *Leptospira interrogansszal* vagy bármely más patogén *Leptospira* spp.-vel szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Állatról emberre történő terjedés

— Környezeti expozíció

— Közös expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.23. LISTERIOSIS (*Listeria monocytogenes*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Újszülött listeriosisa a következő formában:

Halva születés

VAGY

Az élet első hónapja során az alábbi öt tünet közül legalább egy megléte:

— Granulomatosis infantiseptica

— Agyhártyagyulladás vagy meningoencephalitis

— Vérmérgezés

— Nehézlégzés

— Elváltozások a bőrön, a nyálkahártyán vagy a kötőhártyán

— Terhesség alatti listeriosis az alábbi három tünet legalább egyikének megléte alapján:

— Vetélés, halva születés, koraszülés

— Láz

— Influenzaszerű tünetek

▼M5

— A listeriosis egyéb formái az alábbi négy feltétel legalább egyikének megléte alapján:

— Láz

— Agyhártyagyulladás vagy meningoencephalitis

— Vérmérgezés

— Lokalizált fertőzések, például ízületi gyulladás, szívbelhártya-gyulladás, tályogok

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Listeria monocytogenes* izolálása normálisan steril helyről

— A *Listeria monocytogenes* izolálása normálisan nem steril helyről: magzatból, halva született magzatból, újszülöttből, vagy az anyából a szülést követő 24 órán belül

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Közös expozíció

— Emberről emberre történő terjedés (vertikális terjedés)

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

További információk

Lappangási időszak: 3–70 nap, rendszerint 21 nap

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

VAGY

Minden olyan anya, akinek magzatánál, halva született csecsemőjénél vagy újszülöttjénél a listeriosis-fertőzést laboratóriumi vizsgálattal megerősítették

2.24. MALÁRIA (*Plasmodium* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz lép fel VAGY kórelőzményében szerepel láz

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Malária paraziták kimutatása a vérkenetben fénymikroszkóppal

— A *Plasmodium* nukleinsav kimutatása a vérben

— A *Plasmodium* antigén kimutatása

Lehetőség szerint el kell végezni a *Plasmodium* spp. tipizálását

▼M5

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.25. KANYARÓ (Kanyaróvírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz jelentkezik

ÉS

— Maculopapulosus bőrkiütések

ÉS az alábbi három tünet legalább egyike:

— Köhögés

— Nátha

— Kötőhártya-gyulladás

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A kanyaróvírus izolálása klinikai mintából

— A kanyaróvírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— Az akut fertőzésre jellemző kanyaróvírussal szemben termelődött specifikus ellenanyagok kimutatása a vérsavóban vagy nyálban

— A kanyaróvírus antigén kimutatása DIF-módszerrel klinikai mintában, kanyaróspecifikus monoklonális antitesteket felhasználva

A laboratóriumi eredményeket a oltási státus figyelembevételével kell értelmezni. Amennyiben az oltás a közelmúltban történt, akkor a vad vírusra irányuló vizsgálatot kell végezni

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat: emberről emberre történő terjedés

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és laboratóriumi kritériumok

▼M5

2.26. INVAZÍV MENINGOCOCCUS BETEGSÉG *(Neisseria meningitidis)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi négy tünet legalább egyike:

— Meningeális tünetek

— Bevérzéses bőrkiütés

— Szeptikus sokk

— Szeptikus arthritis

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A *Neisseria meningitidis* izolálása normálisan steril helyről, vagy bevérzéses bőrléziókból

— A *Neisseria meningitidis* nukleinsav kimutatása normálisan steril helyről, vagy bevérzéses bőrlézióból

— A *Neisseria meningitidis* antigén kimutatása gerincvelő-folyadékban

— Gram-negatívan festődő diplococcus kimutatása gerincvelő-folyadékban

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.27. MUMPSZ (Mumpszvírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi tünet:

— Láz

ÉS

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Fültőmirigy vagy más nyálmirigy hirtelen, egyéb nyilvánvaló ok nélkül megjelenő, egy-vagy kétoldali duzzanata

— Heregyulladás

— Agyhártyagyulladás

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A mumpszvírus izolálása klinikai mintából

— Mumpszvírus nukleinsav kimutatása

— Mumpszvírussal szemben specifikus ellenanyagok kimutatása, amely a vérsavóban vagy nyálban az akut fertőzés jele

▼M5

A laboratóriumi eredményeket az oltási státus figyelembevételével kell értelmezni

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan, a közelmúltban nem oltott személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

A közelmúltban történt oltás esetén: Minden olyan személy, akinél a vad mumpszvírustörzset kimutatták

2.28. SZAMÁRKÖHÖGÉS (PERTUSSIS) *(Bordetella pertussis)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél már legalább két hete fennáll a köhögés

ÉS az alábbi három tünet legalább egyike:

— Köhögési rohamok

— Húzó belégzés (inspirációs stridor)

— Köhögést követő hányás

VAGY

Minden olyan személy, akinél az orvos szamárköhögést diagnosztizált

VAGY

Apnoés epizódok csecsemőknél

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— *Bordetella pertussis* izolálása klinikai mintából

— *Bordella pertussis* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— *Bordetella pertussisszal* szemben termelődött pecifikus ellenanyagok kimutatása

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

▼M5

2.29. PESTIS *(Yersinia pestis)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai formák legalább egyike:

Bubópestis:

— Láz

ÉS

— Hirtelen kialakuló fájdalmas nyirokcsomó-gyulladás

Szeptikus pestis:

— Láz

Tüdőpestis:

— Láz

ÉS

Az alábbi három tünet legalább egyike:

— Köhögés

— Mellkasi fájdalom

— Vérköpés

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Yersinia pestis* izolálása klinikai mintából

— A *Yersinia pestis* nukleinsav kimutatása klinikai mintában (F1 antigén)

— A *Yersinia pestis* F1-antigénjével szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Állatról emberre történő terjedés

— Laboratóriumi expozíció (ahol lehetséges a pestissel történő expozíció)

— Közös expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

▼M5

2.30. INVAZÍV PNEUMOCOCCUS BETEGSÉG(EK) (*Streptococcus pneumoniae*)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Streptococcus pneumoniae* izolálása normálisan steril helyről

— A *Streptococcus pneumoniae* nukleinsav kimutatása normálisan steril helyről

— A *Streptococcus pneumoniae* antigénjének kimutatása normálisan steril helyről

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.31. JÁRVÁNYOS GYERMEKBÉNULÁS *(Poliovírus)*

Klinikai kritériumok

Minden 15 évnél fiatalabb személy, akinél heveny, petyhüdt bénulás (acute flaccid paralysis – AFP) jelentkezik

VAGY

Minden olyan személy, akinél orvosi diagnózis alapján a gyermekbénulás gyanúja merül fel

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Poliovírus izolálása és intratípusos megkülönböztetése – vad poliovírus

— Vakcina eredetű poliovírus (a vakcina eredetű poliovírus esetében legalább 85 %-os egyezés a vakcinavírus VP1. szakaszának nukleotidsorrendjével)

— Sabin-féle poliovírus: a WHO által engedélyezett, gyermekbénulással foglalkozó laboratórium által végzett intratípusos megkülönböztetés (a vakcina eredetű poliovírus esetében 1–15 %-os szekvenciakülönbség az ugyanazon vakcinavírus szerotípusával összehasonlítva)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Olyan területen tartózkodás, ahol a gyermekbénulás rendszeresen előfordul (polio-endémiás terület), vagy ahol a poliovírus gyanítottan vagy bizonyítottan jelen van

▼M5

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.32. Q-LÁZ (*Coxiella burnetii*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi három tünet legalább egyike:

— Láz

— Tüdőgyulladás

— Hepatitis

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Coxiella burnetii* izolálása a klinikai mintából

— A *Coxiella burnetii* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— A *Coxiella burnetiivel* szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (2. fázisú IgG vagy IgM)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Közös expozió

— Állatról emberre történő terjedés

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.33. VESZETTSÉG (Veszettségvírus, Lyssa vírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél akut agyvelőgyulladás (encephalomyelitis) lép fel

ÉS

Az alábbi hét tünet közül legalább kettő:

— Állat okozta harapás helyén szenzoros változások

— Parézis vagy paralízis

— Garatizmok görcsei

— Hydrophobia

— Delírium

— Görcsroham

— Szorongás

▼M5

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A Lyssa-vírus izolálása klinikai mintából

— A Lyssa-vírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában (pl. nyál vagy agyszövet)

— Vírus antigének kimutatása DIF-módszerrel klinikai mintában

— Lyssa-vírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása vírus-neutralizációs vizsgálattal vérsavóban vagy gerincvelő folyadékban

A laboratóriumi eredményeket az oltottsági vagy immunizációs státus figyelembevételével kell értékelni

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Állatról emberre történő terjedés (veszettségre gyanús vagy bizonyítottan veszett állat)

— Közös expozíció (ugyanazon állattal történő expozíció)

— Emberről emberre történő terjedés (pl. szervátültetés)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.34. RÓZSAHIMLŐ (RUBEOLA) (Rubeolavírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akin maculopapulosus bőrkiütések jelennek meg

ÉS

Az alábbi öt tünet legalább egyike:

— Nyaki nyirokcsomó-duzzanat

— Nyakszirt alatti nyirokcsomó-duzzanat

— Post-auriculáris (fül mögötti) nyirokcsomó-duzzanat

— Ízületi fájdalom

— Ízületi gyulladás

Laboratóriumi kritériumok

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

  Az alábbi három feltétel legalább egyike:

  — A rubeolavírus izolálása klinikai mintából

  — A rubeolavírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában

  — A rubeolavírussal szembeni specifikus ellenanyagok (IgG) kimutatása vérsavóban vagy nyálban

▼M5

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumai

— Rubeolavírussal szembeni specifikus ellenanyagok (IgM) kimutatása ([10])

A laboratóriumi eredményeket az oltottsági státus figyelembevételével kell értelmezni

Epidemiológiai kritériumok

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Epidemiológiai kapcsolat

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumainak teljesülése

C. **Megerősített eset**

Minden olyan, a közelmúltban be nem oltott személy, akire teljesülnek a megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Ha a személyt a közelmúltban beoltották, olyan személy, akinél kimutatták a vad rubeola vírus törzsét

2.35. VELESZÜLETETT (KONGENITÁLIS) RUBEOLA (ideértve a veleszületett rubeolaszindrómát is)

Klinikai kritériumok

Veleszületett (kongenitális) rubeolafertőzés

Klinikai kritérium nem határozható meg veleszületett (congenitális) rubeolafertőzésnél

Veleszületett (kongenitális) rubeolaszindróma (CRS)

Minden egy évnél fiatalabb csecsemő, vagy minden halva született csecsemő, akire teljesülnek az alábbiak:

az (A) kategória feltételei közül legalább kettő

VAGY

Egy feltétel az (A) és egy a (B) kategóriából

(A)

— Szürkehályog

— Kongenitális zöldhályog

([10]) Ha terhesség során rubeola gyanúja áll fenn, szükséges az IgM-re pozitív eredményt adó rubeolavizsgálatot végezni (pl. rubeolaspecifikus IgG-aviditás vizsgálata, amely alacsony aviditást mutat). Bizonyos esetekben, mint például megerősített rubeolajárvány esetében a rubeolavírus IgM-kimutatása bizonyító erejűnek tekinthető akkor is, ahol nem áll fenn terhesség.

▼M5

— Kongenitális szívbetegség

— Halláskárosodás/süketség

— Pigmentretinopátia

(B)

— Purpura

— Lépmegnagyobbodás

— Microkephalia

— Fejlődési visszamaradottság

— Meningo-encephalitis

— A csont radiolucens elváltozása

— Születést követő 24 órán belül jelentkező sárgaság

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A rubeolavírus izolálása klinikai mintából

— A rubeolavírus nukleinsavának kimutatása

— Rubeolavírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (IgM)

— a rubeola IgG antitest perzisztálása 6–12 hónapos kor között (legalább két minta ugyanakkora rubeolaspecifikus IgG-titerrel)

A laboratóriumi eredményeket az oltási státus figyelembevételével kell értelmezni

Epidemiológiai kritériumok

Minden olyan újszülött vagy halvaszületett csecsemő, akinek anyjánál laboratóriumi vizsgálattal megerősített, emberről emberre vertikális úton átadott rubeolafertőzést diagnosztizáltak (vertikális átvitel)

A veleszületett (kongenitális) rubeola osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan halvaszületett vagy újszülött csecsemő, akit nem vizsgáltak VAGY akinél a vizsgálat negatív eredménnyel zárult és az alábbi két feltétel legalább egyike teljesül:

— Epidemiológiai kapcsolat ÉS a veleszületetett (kongenitális) rubeolával kapcsolatos klinikai kritériumok közül legalább egy feltétel az (A) kategóriából

— A veleszületetett (kongenitális) rubeola szindróma klinikai kritériumai teljesülnek

C. **Megerősített eset**

Minden olyan halvaszületett csecsemő, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

VAGY

Minden olyan csecsemő, akinél teljesülnek a laboratóriumi kritériumok ÉS teljesül az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Epidemiológiai kapcsolat

— A veleszületetett (kongenitális) rubeola szindrómával kapcsolatos klinikai kritériumok közül legalább egy feltétel az (A) kategóriából

▼M5

2.36. SALMONELLOSIS (*Salmonella* spp. a *Salmonella typhi* és a *Salmonella paratyphi* kivételével)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi négy tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Láz

— Hasi fájdalom

— Hányás

Laboratóriumi kritériumok

A *Salmonella* (a *Salmonella typhi* és a *Salmonella paratyphi* kivételével) izolálása székletből, vizeletből, a test egy meghatározott helyéről (pl. fertőzött seb) vagy más, normálisan steril testnedvből, illetve -szövetből (pl. vér, gerincvelő-folyadék, csont, synovialis folyadék stb.)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi öt epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.37. SÚLYOS AKUT LÉGÚTI TÜNETEGYÜTTES (SARS) (SARS koronavírus, SARS-CoV)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz lép fel vagy kórelőzményében szerepel láz

ÉS

Az alábbi három tünet legalább egyike:

— Köhögés

— Légzési nehézség

— Légszomj

ÉS

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— Tüdőgyulladás röntgennel kimutatva

— Akut légzési nehézség szindróma (ARDS) röntgennel kimutatva

— Tüdőgyulladás megállapítása boncolás során

— Akut légzési nehézség szindróma (ARDS) megállapítása boncolás során

▼M5

ÉS

Nincs olyan alternatív diagnózis, amellyel teljes mértékben magyarázható a betegség

Laboratóriumi kritériumok

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A vírus izolálása sejttenyészetben bármely klinikai mintából és a SARS koronavírus azonosítása pl. RT-PCR módszerrel

— SARS koronavírus nukleinsav kimutatása az alábbi három eljárás közül legalább egyben:

— Legalább két különböző klinikai minta (pl. nasopharingeális tamponminta és széklet)

— Ugyanazon fajta klinikai minta, amelyet a betegség folyamán legalább két vagy több alkalommal vettek (pl. egymás utáni nasopharingeális mintavétel)

— Két különböző vizsgálat vagy megismételt RT-PCR próba, minden vizsgálat alkalmával az eredeti klinikai mintából származó új RNS-mintát használva

— SARS koronavírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása az alábbi két módszer valamelyikével:

— Szerokonverzió akut és lábadozó szakban vett vérsavóban párhuzamosan vizsgálva ELISA- vagy IFA-módszerrel

— Négyszeres vagy nagyobb antitest-titeremelkedés az akut és a lábadozó szakban vett vérsavóban párhuzamosan vizsgálva

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériuma

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A SARS koronavírus irányában végzett egyetlen pozitív eredményű antitestvizsgálat

— A SARS koronavírus irányában egyetlen klinikai mintán és egyetlen próbával végzett, pozitív eredménnyel zárult PCR-vizsgálat

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Minden olyan személy, akire teljesül az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Foglalkozása során fokozottan ki van téve a SARS koronavírussal való fertőzés kockázatának (pl. élő SARS koronavírussal, ahhoz hasonló vírusokkal dolgozó vagy SARS koronavírussal fertőzött klinikai minták tárolásával laboratóriumban dolgozó alkalmazottak; olyan személy, aki érintkezik olyan vadon élő vagy egyéb állatokkal, amelyeket a SARS koronavírus vírushordozójának tekintenek, azok szervezetéből kiválasztott anyagokkal vagy azok székletével stb.)

— Szoros kapcsolat ([11]) egy vagy több olyan személlyel, akinél megerősítették a SARS-koronavírusfertőzést vagy e tekintetben vizsgálat alatt áll

— Olyan területre utazott vagy ott tartózkodott, ahol SARS-járvány fordult elő

([11]) Szoros kapcsolat olyan személynél áll fenn, aki SARS-beteget ápolt, egy háztartásban lakott vele, vagy közvetlen kapcsolatba került légzőszervi váladékokkal, testnedvekkel és/vagy a beteg szervezete által kiválasztott anyagokkal (pl. széklet).

▼M5

— Ugyanazon egészségügyi egységen belül két vagy több egészségügyi dolgozó ([12]) a SARS klinikai tüneteivel, ha a megbetegedések kezdete között tíz nap vagy kevesebb telt el

— Két vagy több személy (egészségügyi dolgozók és/vagy betegek és/vagy látogatók) a SARS klinikai tüneteivel, és a megbetegedések ugyanazon tíznapos időtartamon belül jelentkeznek, és epidemiológiailag egyetlen egészségügyi létesítményhez kapcsolódnak

Esetek osztályozása járványok közötti/járványmentes időszakban

Az esetek osztályozását járvány idején azokban az országokban, illetve területeken kell alkalmazni, amelyeket a járvány nem érint.

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok, ÉS fennáll az epidemiológiai kapcsolat, ÉS teljesülnek a valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumai

C. **Nemzeti szinten megerősített eset**

Minden olyan személy, akinél teljesülnek a megerősített eset klinikai és laboratóriumi kritériumai, és a vizsgálatot nemzeti referencialaboratóriumban végezték

D. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akinél teljesülnek a megerősített eset klinikai és laboratóriumi kritériumai, és a vizsgálatot az Egészségügyi Világszervezet SARS koronavírust vizsgáló referencialaboratóriumainak egyikében végezték

Esetek osztályozása járvány idején

Olyan országban/területen előforduló járvány során kell alkalmazni, ahol legalább egy személy esetében laboratóriumi vizsgálattal megerősítették a betegség diagnózisát a WHO SARS-vírust vizsgáló referencialaboratóriumainak egyikében

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat nemzeti szinten megerősített vagy megerősített esettel

C. **Nemzeti szinten megerősített eset**

Minden olyan személy, akinél teljesülnek a megerősített eset klinikai és laboratóriumi kritériumai, és a vizsgálatot nemzeti referencialaboratóriumban végezték

D. **Megerősített eset**

Az alábbi három eset egyike:

— minden olyan személy, akinél teljesülnek a megerősített eset klinikai és laboratóriumi kritériumai, és a vizsgálatot az Egészségügyi Világszervezet SARS vírust vizsgáló referencialaboratóriumainak egyikében végezték

([12]) Ebben az összefüggésben az egészségügyi dolgozó valamennyi kórházi dolgozót jelenti. Az egészségügyi egység, amelyben a betegség előfordul, a helyi helyzet függvényében határozható meg. Az egység nagysága (kis méret esetén) teljes egészségügyi létesítménytől nagy kiemelt kórházak egyetlen osztályáig vagy kórterméig terjedhet.

▼M5

— minden nemzeti szinten megerősített eset, amely epidemiológiailag kapcsolódik egy olyan fertőzési lánchoz, amelyből legalább egy esetet megerősített a WHO SARS-vírust vizsgáló referencialaboratóriuma

— minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és a valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumai, és epidemiológiailag kapcsolódik egy olyan fertőzési lánchoz, amelyből legalább egy esetet megerősített a WHO SARS-vírust vizsgáló referencialaboratóriuma

2.38. SHIGA-/VEROCYTOTOXINT TERMELŐ *ESCHERICHIA COLI* ÁLTAL OKOZOTT BETEGSÉG (STEC/VTEC)

Klinikai kritériumok

STEC/VTEC hasmenés

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Hasi fájdalom

HUS (haemolitikus uraemiás szindróma)

Bármely személy, akinél akut veseelégtelenség alakul ki és az alábbi két tünet legalább egyike jelentkezik:

— Microangiopathiás haemolitikus anaemia

— Thrombocytopenia

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— Shigatoxint (Stx) termelő vagy *stx1/stx2 gén(eke)t hordozó Escherichia coli törzs* izolálása

— Szorbitot nem fermentáló (NSF) *Escherichia coli* O157 izolálása (Stx vagy *stx* gén kimutatása nélkül)

— *Stx1* vagy *stx2* gén(ek) nukleinsavának közvetlen kimutatása (törzsizolálás nélkül)

— Szabad Stx közvetlen kimutatása székletből (törzsizolálás nélkül)

Kizárólag a HUS esetében a következő feltétel használható az STEC/VTEC megerősítésére szolgáló laboratóriumi kritériumként:

— *Escherichia coli* szerocsoport-specifikus (LPS) ellenanyagok kimutatása

Lehetőség szerint el kell végezni az STEC/VTEC törzs izolálását és a további, szerotípus, fágtípus, *eae* gének és *stx1/stx2* altípusok szerinti meghatározást

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi öt epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

▼M5

Esetek osztályozása

A. **STEC-vel összefüggő HUS-gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a HUS klinikai kritériumai

B. **STEC/VTEC valószínűsíthető esete**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **STEC/VTEC megerősített esete**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.39. VÉRHAS (SHIGELLOSIS) (*Shigella* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi négy tünet legalább egyike:

— Hasmenés

— Láz

— Hányás

— Hasi fájdalom

Laboratóriumi kritériumok

— A *Shigella* spp. izolálása klinikai mintából

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi öt epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

— Környezeti expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.40. HIMLŐ (Himlővírus)

Klinikai kritériumok

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Láz

ÉS

Vezikulák vagy pustulák ugyanazon fejlődési szakaszban, centrifugális terjedéssel

▼M5

— Atípusos megjelenési formák az alábbi négy tünet legalább egyikének megléte alapján:

  — Bevérzéses bőrelváltozások

  — Lapos, bársonyos tapintású bőrelváltozások, amelyekből nem fejlődik ki hólyag

  — Variola sine eruptione

  — Enyhébb típus

Laboratóriumi kritériumok

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

  Az alábbi két laboratóriumi vizsgálat legalább egyike:

  — A himlővírus (variolavírus) izolálása klinikai mintából, majd szekvenciálása (csak kijelölt P4 laboratóriumok által)

  — A variolavírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában, majd szekvenciálása

  A laboratóriumi eredményeket az oltási státus figyelembevételével kell értelmezni

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériuma

  — Az orthopox vírusrészecskék azonosítása elektronmikroszkóppal (EM-módszerrel)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Laboratóriumi expozíció (ahol lehetséges a variolavírussal történő expozíció)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Epidemiológiai kapcsolat megerősített emberi megbetegedéssel, emberről emberre történő terjedés útján

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumainak teljesülése

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Járvány során: minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

2.41. SZIFILISZ *(Treponema pallidum)*

Klinikai kritériumok

— Elsődleges szifilisz

  Minden olyan személy, akinél egy vagy több (rendszerint fájdalommentes) fekély jelentkezik a genitális, a gáttájéki vagy a végbélnyílás környéki területeken, a szájon vagy a garat nyálkahártyáján vagy másutt, extragenitálisan

▼M5

— Másodlagos szifilisz

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi öt tünet legalább egyike:

— Kiterjedt makulopaposus bőrkiütések, gyakran a tenyéren és talpakon is

— Generalizált lymphadenopathia

— Condyloma lata

— Enanthema (kiütés a nyálkahártyán)

— Allopetia diffusa

— Korai látens szifilisz < 1 év

Az anamnézisben a megelőző 12 hónap során a szifilisz korai szakára jellemző tünetek találhatóak.

— Kései látens szifilisz (több mint egy év)

Minden olyan személy, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok (specifikus szerológiai vizsgálatok)

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy laboratóriumi vizsgálat legalább egyike:

— A *Treponema pallidum* kimutatása bőrelváltozások váladékaiban vagy szövetekben sötétlátóteres mikroszkópos vizsgálattal

— A *Treponema pallidum* kimutatása bőrelváltozások váladékaiban vagy szövetekben DFA-vizsgálattal

— A *Treponema kimutatása* bőrelváltozások váladékaiban vagy szövetekben PCR-vizsgálattal

— A *Treponema pallidum* antitestek kimutatása szűrővizsgálatokkal (TPHA, TPPA vagy EIA) ÉS emellett Tp-IgM antitestek kimutatása (IgM-ELISA, IgM immunoblot vagy 19S-IgM-FTA-abs vizsgálattal), amelyet második IgM próba erősít meg

Epidemiológiai kritériumok

— Elsődleges/másodlagos szifilisz

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (szexuális érintkezés révén)

— Korai látens szifilisz (kevesebb mint egy év)

Epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (szexuális érintkezés révén) az előző 12 hónap során

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a megerősített eset laboratóriumi kritériumai

▼M5

2.42. SZIFILISZ, VELESZÜLETETT ÉS ÚJSZÜLÖTTKORI *(Treponema pallidum)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan kétévesnél fiatalabb kisgyermek, akinél jelentkezik az alábbi tíz tünet legalább egyike:

— Hepatospenomegalia

— Bőr-nyálkahártya elváltozások

— Condyloma lata

— Perzisztáló rhinitis

— Sárgaság

— Pseudo-paralysis (periostitis és osteochondritis miatt)

— Központi idegrendszer érintettsége

— Anaemia

— Nephrosis szindróma

— Alultápláltság

Laboratóriumi kritériumok

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Treponema pallidum* kimutatása sötétlátóteres mikroszkópos vizsgálattal a köldökzsinórban, a placentában, orrváladékban vagy bőrelváltozás szöveteiben

— A *Treponema pallidum* kimutatása DFA-TP vizsgálattal a köldökzsinórban, a placentában, orrváladékban vagy bőrelváltozás szöveteiben

— A *Treponema pallidum* kimutatása – specifikus IgM (FTA-abs, EIA)

ÉS reaktív nem treponemális vizsgálat (VDRL, RPR) a gyermek vérsavójában

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériuma

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Reaktív VDRL-CSF vizsgálati eredmények

— Reaktív nem treponemális és treponemális szerológiai vizsgálatok az anya vérsavójában

— A csecsemő nem treponemális antitest titere négyszerese vagy több, mint az anya vérsavójában kimutatott antitest titer

Epidemiológiai kritériumok

Minden olyan kisgyermek, akinél fennáll az epidemiológiai kapcsolat emberről emberre történő terjedés útján (vertikális átvitel)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan csecsemő vagy gyermek, akinél teljesülnek a klinikai feltételek és teljesül az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Epidemiológiai kapcsolat

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumainak teljesülése

▼M5

C. **Megerősített eset**

Minden olyan csecsemő, akire teljesülnek a megerősített eset laboratóriumi kritériumai

2.43. TETANUSZ *(Clostridium tetani)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akire teljesül az alábbi három feltétel közül legalább kettő:

— Elsősorban a rágóizmok és nyaki izmok fájdalmas izom-összehúzódása, mely az arcizmok görcséhez vezet (amely trismus vagy risus sardonicus néven ismert)

— A törzsizmok fájdalmas izom-összehúzódása

— Generalizált görcsök, gyakran opisthotonus

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Clostridium tetani* izolálása fertőzött területről

— Tetanusztoxin kimutatása vérsavómintában

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.44. KULLANCS ENCEPHALITIS (TBE vírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél a központi idegrendszer gyulladásának (pl. meningitis (agyhártyagyulladás), meningo-encephalitis, akut agyvelőgyulladás (encephalomyelitis), encephaloradiculitis) tünetei jelentkeznek

Laboratóriumi kritériumok ([13])

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Az alábbi öt feltétel legalább egyike:

— TBE-specifikus IgM ÉS IgG antitestek a vérben

— TBE-specifikus IgM antitestek a gerincvelő-folyadékban

— Szerokonverzió vagy a TBE-specifikus ellenanyagtiter négyszeres emelkedése savópármintában

— A TBE-vírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában

([13]) A szeriológiai eredményeket vakcinázási státus és a más flavivirális fertőzéseknek való előzetes kitettség szerint kell értelmezni. A megerősített eseteket ezen esetekben szérum-neutralizációs próbával vagy egyéb, egyenértékű próbával kell igazolni.

▼M5

— A TBE-vírus izolálása klinikai mintából

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériumai:

TBE-specifikus IgM-osztályú ellenanyagok kimutatása egyetlen vérsavómintában

Epidemiológiai kritériumok

Közös expozíció (nem pasztőrözött tejtermékek)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a valószínűsíthető eset klinikai és laboratóriumi kritériumai,

VAGY

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a megerősített eset klinikai és laboratóriumi kritériumai

2.45. VELESZÜLETETT TOXOPLAZMÓZIS (*Toxoplasma gondii*)

Klinikai kritériumok

Surveillance célokra nem relevánsak

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A *Toxoplasma gondii* kimutatása testszövetekben vagy testnedvekben

— A *Toxoplasma gondii* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— *A Toxoplasma gondiival* szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (IgM, IgG, IgA) újszülöttnél

— Perzisztáló, változatlan szintű IgG *Toxoplasma gondii* titer értékek csecsemőknél (12 hónapnál fiatalabbaknál)

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset** nem alkalmazható

C. **Megerősített eset**

Minden olyan csecsemő, akire teljesülnek a laboratóriumi kritériumok

2.46. TRICHINELLOSIS (*Trichinella* spp.)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi hat tünet közül legalább három:

— Láz

— Izomfájdalom és érzékenység

▼M5

— Hasmenés

— Arcödéma

— Eosinophilia

— Szubkonjunktiválisis, köröm alatti és retinális bevérzések

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Trichinella* lárvák kimutatása az izom-biopsziás szövetmintában

— A *Trichinellával* szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása (IFA vizsgálat, ELISA vagy Western Blot)

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Szennyezett élelmiszerrel (hússal) történt expozíció

— Közös expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és laboratóriumi kritériumok

2.47. TUBERKULÓZIS (*Mycobacterium tuberculosis* complex)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet:

— Olyan jelek, tünetek vagy radiológiai leletek, amelyek a test bármilyen lokalizációjú aktív tuberkulózisára mutatnak

ÉS

— A gyógyító orvos arra vonatkozó döntése, hogy a beteget teljes antituberkulotikus kezelésben részesíti

VAGY

Boncolás során feltárt eset, ahol a patológiai leletek aktív tuberkulózisra mutatnak, amely antituberkulotikus antibiotikus kezelést igényelt volna, ha a beteget halála előtt diagnosztizálták volna

Laboratóriumi kritériumok

— Az esetmegerősítés laboratóriumi kritériumai

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A *Mycobacterium tuberculosis* komplex (kivéve a *Mycobacterium* bovis BCG-t) izolálása klinikai mintából

— A *Mycobacterium tuberculosis* komplex nukleinsav kimutatása klinikai mintában ÉS pozitív eredményű mikroszkópos vizsgálat saválló baktériumokra vagy ezzel egyenértékű fluoreszcens bacillusfestés vagy fénymikroszkópos vizsgálat

▼M5

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi kritériuma

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— Mikroszkópos vizsgálat saválló baktériumokra vagy ezzel egyenértékű fluoreszcens bacillusfestés fénymikroszkópos vizsgálattal

— A *Mycobacterium tuberculosis* komplex nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— A granuloma hisztológiai megjelenése

Epidemiológiai kritériumok nem alkalmazható

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a valószínűsíthető eset klinikai és laboratóriumi kritériumai

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek az esetmegerősítés klinikai és laboratóriumi kritériumai

2.48. TULARÉMIA (*Francisella tularensis*)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi klinikai formák legalább egyike:

— *Ulceroglandularis tularaemia*

— Bőrön jelentkező fekély

ÉS

— Regionális nyirokcsomó-duzzanat

— *Glandularis tularaemia*

— Megnagyobbodott és fájdalmas nyirokcsomók látható fekély nélkül

— *Oculoglandularis tularaemia*

— Kötőhártya-gyulladás

ÉS

— Regionális nyirokcsomó-duzzanat

— *Oropharyngealis tularaemia*

— Nyaki nyirokcsomó-duzzanat

ÉS az alábbi három tünet legalább egyike:

— Stomatitis

— Torokgyulladás

— Tonsillitis (mandulagyulladás)

— *Intestinalis tularaemia*

Az alábbi három tünet legalább egyike:

— Hasi fájdalom

— Hányás

— Hasmenés

— *Pulmonalis tularaemia*

— Tüdőgyulladás

▼M5

— *Typhosus tularaemia*

Az alábbi két tünet legalább egyike:

— Láz, korai lokalizálást lehetővé tevő jelek és tünetek nélkül

— Vérmérgezés

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi három feltétel legalább egyike:

— A *Francisella tularensis* izolálása klinikai mintából

— A *Francisella tularensis* nukleinsav kimutatása klinikai mintában

— A *Francisella tularensisszel* szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.49. TÍFUSZ/PARATÍFUSZ (*Salmonella typhi/paratyphi*)

Klinikai kritériumok

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Folyamatos/hosszan tartó láz

— Az alábbi négy tünet közül legalább kettő:

— Fejfájás

— Relatív bradycardia

— Száraz köhögés

— Hasmenés, székrekedés, rossz közérzet vagy hasi fájdalom

A paratífusz tünetei megegyeznek a hastífusz tüneteivel, lefolyása azonban rendszerint enyhébb

Laboratóriumi kritériumok

— A *Salmonella typhi* vagy *paratyphi* izolálása klinikai mintából

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi három epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Közös expozíció

— Emberről emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel/ivóvízzel való expozíció

▼M5

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.50. VÍRUSOS EREDETŰ VÉRZÉSES LÁZAS MEGBETEGEDÉS (VHF)

Klinikai kritériumok

Bármely személy, akinél jelentkezik az alábbi két tünet legalább egyike:

— Láz

— Vérzéses tünetek különféle formái, amelyek többszervi elégtelenséghez vezetnek

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— A specifikus vírus izolálása klinikai mintából

— A specifikus vírus nukleinsav kimutatása klinikai mintában és genotipizálása

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Utazás az elmúlt 21 nap folyamán olyan területre, ahol vírusos eredetű vérzéses lázas megbetegedés fordult vagy fordulhatott elő

— A megbetegedést megelőző 21 nap során, vírusos eredetű vérzéses lázban szenvedő olyan, valószínűsíthető vagy megerősített esettel történt expozíció, akinél a betegség az elmúlt hat hónap folyamán kezdődött

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

2.51. NYUGAT-NÍLUSI LÁZ (Nyugat-nílusi vírus WNV)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz jelentkezik

VAGY

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Agyvelőgyulladás

— Agyhártyagyulladás

▼M5

Laboratóriumi kritériumok

— A megerősített eset laboratóriumi kritériumai

Az alábbi négy feltétel legalább egyike:

— A nyugat-nílusi vírus izolálása vérből vagy gerincvelői folyadékból

— Nyugat-nílusi vírus nukleinsav kimutatása vérből vagy gerincvelői folyadékból

— A nyugat-nílusi vírussal szembeni specifikus ellenanyagok (IgM) kimutatása gerincvelői folyadékban

— Nyugat-nílusi vírus specifikus IgM magas titere ÉS a nyugat-nílusi vírus specifikus IgG kimutatása ÉS megerősítés semlegesítéssel

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi feltétele

Nyugat-nílusi vírussal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása vérsavóban

A laboratóriumi eredményeket a flavivírus oltási státus figyelembevételével kell értelmezni

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi két epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Állatról emberre történő terjedés (olyan területen való tartózkodás, odalátogatás vagy ott történt szúnyogcsípés, ahol a nyugat-nílusi vírus endémiásan előfordul lovakban vagy madarakban)

— Emberről emberre történő terjedés (vertikális átvitel, vérátömlesztés, transzplantáció)

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akinél teljesülnek a klinikai feltételek ÉS teljesül az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Epidemiológiai kapcsolat

— A valószínűsíthető eset laboratóriumi feltétele

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a megerősített eset laboratóriumi kritériumai

2.52. SÁRGALÁZ (Sárgalázvírus)

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél láz jelentkezik

ÉS

Az alábbi két feltétel legalább egyike:

— Sárgaság

— Generalizált vérzés

Laboratóriumi kritériumok

Az alábbi öt feltétel legalább egyike:

— A sárgalázvírus izolálása klinikai mintából

— A sárgalázvírus nukleinsav kimutatása

▼M5

— A sárgalázvírus antigénjének kimutatása

— Sárgalázzal szembeni specifikus ellenanyagok kimutatása

— A máj *post mortem* kórszövettani vizsgálata során tipikus elváltozások kimutatása

A laboratóriumi eredményeket a flavivírus elleni oltási státus figyelembevételével kell értelmezni

Epidemiológiai kritériumok

Utazás az elmúlt egy hét folyamán olyan területre, ahol sárgaláz fordult vagy fordulhatott elő

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és laboratóriumi kritériumok

Ha a személyt a közelmúltban beoltották, akkor olyan személy, akinél kimutatták a sárgaláz vad vírustörzsét

2.53. YERSINIOSIS *(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)*

Klinikai kritériumok

Minden olyan személy, akinél jelentkezik az alábbi öt tünet legalább egyike:

— Láz

— Hasmenés

— Hányás

— Hasi fájdalom (pseudo-appendicitis)

— Görcsös székelési inger

Laboratóriumi kritériumok

— A humán patogén *Yersinia enterocolitica* vagy *Yersinia pseudotuberculosis* izolálása klinikai mintából

Epidemiológiai kritériumok

Az alábbi négy epidemiológiai kapcsolat legalább egyike:

— Emberről emberre történő terjedés

— Közös expozíció

— Állatról emberre történő terjedés

— Szennyezett élelmiszerrel való expozíció

Esetek osztályozása

A. **Gyanús eset** nem alkalmazható

B. **Valószínűsíthető eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai kritériumok és fennáll az epidemiológiai kapcsolat

▼M5

C. **Megerősített eset**

Minden olyan személy, akire teljesülnek a klinikai és a laboratóriumi kritériumok

3. **SPECIÁLIS EGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMÁK ESETDEFINÍCIÓI**

3.1. A NOZOKOMIÁLIS (KÓRHÁZI) FERTŐZÉS (VAGY EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉS) ÁLTALÁNOS ESETDEFINÍCIÓJA

Az aktuális kórházi tartózkodással összefüggő nozokomiális fertőzés olyan fertőzés, amely megfelel az egyik esetdefiníciónak ÉS

— a tünetek a kórházi felvétel utáni 3. napon (kórházi felvétel napja = 1. nap) vagy annál később kezdődnek, VAGY

— a beteg az 1. vagy 2. napon műtéten esett át és a 3. nap előtt a műtét helyén fertőzés tünetei alakulnak ki, VAGY

— invazív eszközt helyeztek be az 1. vagy 2. napon, amely a 3. nap előtt egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés kialakulásához vezet

A korábbi kórházi tartózkodással összefüggő nozokomiális fertőzés olyan fertőzés, amely megfelel az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések egyik esetdefiníciójának

ÉS

— a beteget fertőzéses tünetekkel veszik fel a kórházba, de az ismételt felvételre az előző akut kórházi kezelését követő két napon belül kerül sor

VAGY

— a beteget a sebfertőzés esetdefiníciójának megfelelő tünetekkel veszik fel a kórháza, azaz a sebfertőzés a műtétet követő 30 napon belül (implantátumbeültetés esetén mély, szervi/üregi sebfertőzés esetén egy éven belül) alakul ki, és a betegnek vagy olyan tünetei vannak, amelyek megfelelnek az esetdefiníciónak és/vagy ezen fertőzés miatt antibiotikum-kezelést kap

VAGY

— a beteget *Clostridium difficile* fertőzés miatt veszik fel (vagy a CDI tünetei a felvételt követő két napon belül jelentkeznek) akkor, ha a beteget a jelen felvételét megelőzően 28 napon belül bocsátották ki aktív fekvőbeteg-intézményből

A pont prevalencia vizsgálat (PPV) során a vizsgálat (PPV) napján fennálló aktív nozokomiális fertőzést úgy határozzuk meg, mint egy olyan fertőzést, melynek tüneteik jelen vannak a vizsgálat (PPV) ellenőrzés napján, illetve a fertőzés tünetei már nem állnak fenn, de a beteg a vizsgálat napján még antibiotikum-terápiában részesül e korábbi fertőzése miatt, és még mindig kapja a kezelést erre a fertőzésre az ellenőrzés napján. A fertőzés tüneteit és jeleit az antibiotikum-kezelés megkezdéséig igazolni kell annak érdekében, hogy megállapítható legyen, hogy a kezelt fertőzés megfelel-e a nozokomiális fertőzés valamelyik esetdefiníciójának

3.1.1. *BJ: CSONT- ÉS ÍZÜLETFERTŐZÉSEK*

BJ-BONE: osteomyelitis

Osteomyelitis esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg csontszövetéből kórokozó tenyészett ki

— A műtét alatt végzett direkt vagy szövettani vizsgálat során osteomyelitisre utaló egyértelmű jelek észlelhetők

▼M5

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), helyi duzzanat, érzékenység, égő érzés vagy váladékozás a gyanított csontfertőzés helyén

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— a beteg haemokulturájából kórokozó tenyészett ki

— vér antigén vizsgálata pozitív (pl. *Haemophilus.influenzae, Streptococcus pneumoniae*)

— képalkotó vizsgálattal (pl. kóros röntgen, CT, MRI vagy izotóp [gallium, technécium stb.] vizsgálat) fertőzés igazolható

Megjegyzés:

A szívsebészeti beavatkozást követő osteomyelitisszel együtt járó mediastinitist szervi/üregi fertőzésként kell jelenteni (SSI-O)

BJ-JNT: ízületi vagy bursa fertőzés

Az ízületi vagy bursa fertőzés esetén az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg ízületi folyadékából vagy synovialis biopsziából kórokozó tenyészett ki

— A műtét alatt végzett direkt vizsgálat vagy a szövettani vizsgálat során ízületi vagy bursa fertőzésre utaló egyértelmű jelek észlelhetők

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: ízületi fájdalom, duzzanat, érzékenység, égő érzés, bizonyított ízületi folyadékgyülem vagy a mozgás korlátozottsága

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— Gram-festéssel baktériumok és fehérvérsejtek mutathatók ki az ízületi folyadékból

— a vér, vizelet vagy ízületi folyadék antigénvizsgálata pozitív

— az ízületi az ízületi folyadékból végzett kenet és kémiai vizsgálatok fertőzésre utalnak, és az eredmények nem magyarázhatóak fennálló reumatológiai rendellenességgel képalkotó vizsgálattal (pl. röntgen, CT, MRI vagy izotóp [gallium, technécium stb.] vizsgálat) fertőzés igazolható

BJ-DISC: porckorongfertőzés

A porckorongfertőzés esetén az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A műtét alatt vagy tűaspirációval nyert porckorong szövetmintából kórokozó tenyészett ki

— A műtét alatt végzett direkt vizsgálat vagy szövettani vizsgálat során porckorongfertőzésre utaló egyértelmű jelek észlelhetők.

▼M5

— A betegnél más okra nem visszavezethető láz (> 38 °C) vagy fájdalom jelentkezik az érintett porckorongnál

— ÉS képalkotó vizsgálattal (pl. röntgen, CT, MRI vagy izotóp [gallium, technécium stb.] vizsgálat)

A betegnél más okra nem visszavezethető láz (> 38 °C) és fájdalom jelentkezik az érintett porckorongnál

— ÉS a vér vagy vizelet antigén vizsgálatata pozitív teszteredményt ad (pl. *Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis* vagy B-csoportú *Streptococcus*).

3.1.2. *BSI: VÉRÁRAMFERTŐZÉS*

BSI: laboratóriumi vizsgálattal megerősített véráramfertőzés

A beteg egy vagy több haemokulturájából kórokozó tenyészett ki

VAGY

A betegnél az alábbi jelek vagy tünetek közül legalább egy fennáll: láz (> 38 °C), hidegrázás vagy hypotensioonia

ÉS a beteg két vagy több – különböző alkalommal, általában 48 órán belül levett – haemokulturájából a commensalis baktériumflóra, ún. bőrkontamináns tenyészett ki

Bőrkontaminánsok = koaguláz-negatív staphylococcusok, *Micrococcus* spp., *Propionibacterium acnes, Bacillus* spp., *Corynebacterium* spp.

A véráramfertőzés eredete

— Érkatéterrel összefüggő: a katétervégről ugyanaz a mikroorganizmus tenyészett ki, mint a hemokultúrából, vagy a katéter eltávolítása után 48 órán belül javulnak a tünetek (C-PVC: perifériás érkatéter, C-CVC: centrális érkatéter (FONTOS: az érkatéterrel összefüggő, laboratóriumi vizsgálattal megerősítette véráramfertőzés CRI3-CVC vagy, CRI3-PVC kóddal jelentendő, lásd a CRI3 definíciót))

— Szekunder véráramfertőzés: ugyanaz a mikroorganizmus tenyészett ki egy másik fertőzés helyéről vett mintából, mint a hemokultúrából, vagy klinikailag kellőképpen alátámasztható, hogy a véráramfertőzés másodlagosan alakult ki egy másik lokalizációjú fertőzés, invazív diagnosztikus eljárás, vagy idegen test miatt

  — Pulmonáris (S-PUL)

  — Húgyúti (S-UTI)

  — Emésztőrendszeri (S-DIG)

  — SSI (S-SSI): műtéti seb (S-SSI)

  — Bőr és lágyrész (S-SST)

  — Egyéb (S-OTH)

— Ismeretlen eredet (UO): a fentiek egyike sem; a véráramfertőzés eredete ismeretlen (a prevalencia-vizsgálat során igazoltan ismeretlen eredetű)

— Ismeretlen (UNK): nem áll rendelkezésre információ a véráramfertőzés forrásáról, vagy az információ hiányzik

▼M5

3.1.3. *CNS: KÖZPONTI IDEGRENDSZERI FERTŐZÉS*

CNS-IC: intracranialis fertőzés (abscessus, subduralis vagy epiduralis fertőzés, encephalitis)

Az intracranialis fertőzés esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg agyszövetéből vagy durájából származó mintából kórokozó tenyészett ki

— A műtét alatt vagy szövettani vizsgálat során a betegnél abscessust vagy intracranialis fertőzésre utaló egyértelmű jeleket találtak

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll egyéb felismerhető kórok nélkül: fejfájás, szédülés, láz (> 38 °C), góctünetek, tudatállapot-változás, zavartság

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— műtét vagy boncolás során tű aspirációval vagy biopsziával nyert agyszövet vagy az abscessus szövetből a mikroszkópos vizsgálat kórokozót mutat ki

— vér- vagy vizeletminta antigén vizsgálata pozitív

— a fertőzésnek radiológiai bizonyítékai vannak (ultrahang, CT, MRI, radiopharmaconnal végzett vizsgálat vagy arteriográfia)

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése, vagy a savópár-vizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése

ÉS *ante mortem* diagnózis esetében az orvos megfelelő antimikrobiális kezelést rendelt el

Megjegyzés:

Meningitis és intracraniális abscessus együttes előfordulása esetén a fertőzést intracranialis fertőzésként kell jelenteni (IC)

CNS-MEN: meningitis vagy ventriculitis

A meningitis vagy ventriculitis esetén az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg liquorából kórokozó tenyészett ki

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll, egyéb felismerhető kórok nélkül: láz (> 38 °C), fejfájás, tarkókötöttség, meningealis izgalmi jelek, agyidegtünetek vagy irritabilitás

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a liquorvizsgálat emelkedett fehérvérsejtszámot, emelkedett fehérje- és/vagy alacsonyabb glukózszinteket mutat

— a liquor Gram-festésével baktérium mutatható ki

— a vérből kórokozó tenyészett

— a liquor-, vér- vagy vizeletminta antigénvizsgálata pozitív

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése, vagy a savópárvizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése

▼M5

ÉS *ante mortem* diagnózis esetében az orvos megfelelő antimikrobiális kezelést rendelt el

Megjegyzés:

— A liquor shunt fertőzése műtéti sebfertőzésként (SSI) jelentendő, ha a fertőzés a shunt behelyezését követő egy éven belül jelentkezett; ha azon túl, vagy a shunt manipulációja után jelentkezett, akkor MEN-ként jelentendő

— A meningoencephalitis meningitisnek (MEN) tekintendő

— A meningitisszel együttesen előforduló spinalis abscessus meningitisnek (MEN) tekintendő

CNS-SA: spinális abscessus meningitis nélkül

A liquort és a közeli csontokat nem érintő, spinalisi epiduralis vagy subduralis abscessus esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A spinális epidurális vagy subdurális tér abscessusából kórokozó tenyészett ki

— Műtét vagy boncolás során spinális epidurálist vagy subdurális abscessust észleltek, vagy a szövettani vizsgálat abscessust igazol

— Az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hátfájás, helyi érzékenység, radiculitis, paraparesis vagy paraplegia

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a vérből kórokozó tenyészett ki

— a spinális abscessusnak radiológiai bizonyítékai vannak (myelográfia, ultrahang, CT, MRI vagy izotóp [gallium, technécium stb.] vizsgálat)

ÉS *ante mortem* diagnózis esetében az orvos megfelelő antimikrobiális kezelést rendelt el

Megjegyzés:

A meningitisszel társuló spinális abscessus meningitisként (CNS-MEN) tekintendő

3.1.4. *CRI: ÉRKATÉTERREL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉS* ([14])

CRI1-CVC: centrális érkatéterrel (CVC) összefüggő helyi fertőzés (nincs pozitív hemokultúra)

— kvantitatív CVC tenyésztés: ≥ 103 CFU/ml vagy szemi-kvantitatív CVC tenyésztés: > 15 CFU

— ÉS genny/gyulladás a beszúrás helyén vagy a katéter mentén

CRI1-PVC: összefüggő helyi fertőzés nincs (pozitív hemokultúra)

— kvantitatív PVC tenyésztés: ≥ 103 CFU/ml vagy szemikvantitatív PVC tenyésztés: > 15 CFU

— ÉS genny/gyulladás a beszúrás helyén vagy a katéter mentén

([14]) CVC: centrális érkatéter; PVC: perifériás érkatéter
A centrális érkatéter nem jelentendő. A CRI3 (-CVC vagy -PVC) szintén véráramfertőzés, amelynek forrása C-CVC, illetve C-PVC; ugyanakkor a CRI3 jelentése esetén a BSI-t nem kell jelenteni a pontprevelancia-vizsgálatban; a mikrobiológiai vizsgálattal megerősített, a katéterhez kapcsolódó BSI-t CRI3-ként kell jelenteni.

▼M5

CRI2-CVC: centrális érkatéterrel (CVC) összefüggő szisztémás fertőzés (nincs pozitív hemokultúra)

— kvantitatív CVC tenyésztés: ≥ 103 CFU/ml vagy szemikvantitatív CVC tenyésztés: > 15 CFU

— ÉS a katéter eltávolítása után 48 órán belül javulnak a klinikai tünetek

CRI2-PVC: perifériás érkatéterrel (PVC) összefüggő szisztémás fertőzés (nincs pozitív hemokultúra)

— kvantitatív PVC tenyésztés: ≥ 103 CFU/ml vagy szemikvantitatív PVC tenyésztés: > 15 CFU

— ÉS a katéter eltávolítása után 48 órán belül a klinikai tünetek javulnak

CRI3-CVC: mikrobiológiailag igazolt centrális érkatéterrel (CVC) összefüggő véráramfertőzés

— A véráramfertőzés a katéter behelyezése vagy eltávolítása után 48 órával alakul ki

ÉS ugyanazon mikroorganizmussal a pozitív tenyészetre az alábbiak bármelyike érvényes:

— kvantitatív CVC ≥ 10^3 CFU/ml vagy szemikvantitatív CVC minta: > 15 CFU

— kvantitatív hemokultúra arány CVC > 5

— pozitív hemokultúrák közötti differenciálkésés: a CVC-n át vett hemokultúra két vagy több órával a perifériás hemokultúra előtt pozitív (a vérminták egyidejű levétele esetén)

— a katéter beszúrásának helyén vett gennymintából azonos kórokozó tenyészik ki

CRI3-PVC: mikrobiológiailag igazolt, perifériás érkatéterrel (PVC) összefüggő véráramfertőzés

– A véráramfertőzés a katéter behelyezése vagy eltávolítása után 48 órával alakul ki

ÉS a pozitív hemokultúra kórokozójára az alábbiak bármelyike érvényes:

— kvantitatív PVC minta ≥ 103 CFU/ml vagy szemikvantitatív PVC-minta: > 15 CFU

— a katéter beszúrásának helyén vett gennymintából azonos kórokozó tenyészik

3.1.5. *CVS: CARDIOVASCULARIS FERTŐZÉS*

CVS-VASC: artériás vagy vénás fertőzés

Artériás vagy vénás fertőzés esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A műtét során eltávolított artériából vagy vénából kórokozó tenyészett ki

— ÉS hemokultúrát nem vettek vagy a hemokultúrából kórokozó nem tenyészett ki

— A műtét vagy szövettani vizsgálat során az artériák vagy vénák fertőzését igazoló jelek észlelhetők

▼M5

— A betegnél az alábbi jelek vagy tünetek közül legalább egy fennáll más, felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), fájdalom, bőrpír vagy égető érzés, melegség az érintett ér területén

— ÉS 15-nél több telep nőtt ki az intravascularis kanül hegyéről végzett szemikvantitatív tenyésztésnél

— ÉS hemokultúrát nem vettek, vagy a hemokultúrából kórokozó nem tenyészett ki

— gennyes váladékozás az érintett érterületen

— ÉS hemokultúrát nem vettek, vagy a hemokultúrából kórokozó nem tenyészett ki

Megjegyzés:

Az artériovasculáris graftok, sönökt, fistulák vagy kanülmenti vénák fertőzése, amennyiben a vérből kórokozó nem tenyészett ki, artériás vagy vénás fertőzésnek tekintendők (CVS-VASC)

CVS-ENDO: endocarditis

Természetes vagy beültetett szívbillentyű-endocarditis esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg billentyűjéről vagy a vegetációjáról kórokozók tenyésztek ki

— A betegnél az alábbiakban felsorolt tünetek közül kettő vagy ennél több fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), újonnan megjelent vagy megváltozott szívzörej, embóliás tünetek, bőrtünetek (petechiák, haemorrhagiák, fájdalmas subcutan csomók), pangásos szívelégtelenség vagy a szív ingerületvezetési zavarai

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— két vagy több hemokultúrából kórokozó tenyészett ki

— a billentyűről vett minta Gram-festése baktériumot mutat ki és haemokultúra-vizsgálat nem történt, vagy negatív

— műtét vagy boncolás során vegetáció észlelhető

— a vér vagy vizelet antigénvizsgálata pozitív (pl. *Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis* vagy B csoportú *Streptococcus*)

— az ultrahangvizsgálat új vegetációt igazol

ÉS *ante mortem* diagnózis esetében az orvos megfelelő antimikrobiális kezelést rendel el

CVS-CARD: myocarditis vagy pericarditis

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A pericardiális szövetből vagy pericardiális folyadékból, amelyet tűaspirációval vagy műtét során nyertek, kórokozó tenyészett ki

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), mellkasi fájdalom, paradox pulzus vagy szívmegnagyobbodás

▼M5

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— myocarditisre, pericarditisre EKG-jelek

— vér antigénvizsgálat pozitív teszt (pl. *Haemophilus.influenzae, Streptococcus pneumoniae*)

— a szövettani vizsgálat myocarditist, pericarditist igazol

— a típusspecifikus antitest négyszeres emelkedése, vírus izolációjával vagy anélkül torokból vagy székletből

— echocardiográfia, angiográfia, CT vagy MR pericardialis folyadékot igazol

CVS-MED: mediastinitis

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A műtét során vagy tű aspirációval nyert mediastinalis szövetből vagy folyadék kórokozó tenyészett ki

— A műtét vagy szövettani vizsgálat medastinitist igazol

— A betegnél az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), mellkasi fájdalom vagy sternális instabilitás

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— gennyes váladékozás a mediastinalis területről

— vérből vagy a mediastinalis területről származó váladékból kórokozó tenyészett ki

— a mellkasröntgen kiszélesedett mediastinum árnyékot mutat

Megjegyzés:

A szívműtétet követően kialakult, osteomyelitisszel társult mediastinitis szervi/testüregi sebfertőzésként (SSI-O) jelentendő

3.1.6. *EENT: SZEM, FÜL, ORR, TOROK VAGY SZÁJ (EYE, EAR, NOSE, THROAT, OR MOUTH) FERTŐZÉS*

EENT-CONJ: kötőhártya-gyulladás

Kötőhártya-gyulladás esetében az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg kötőhártya vagy az érintkező szövetekből (pl. szemhéj, szaruhártya, Meibom mirigyek vagy könnymirigyek) származó gennyes váladékból kórokozó tenyészett ki

— A kötőhártya vagy a szem körül fájdalom vagy vörösödés

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— a váladékból Gram-festéssel fehérvérsejtek és baktériumok mutathatók ki

— gennyes váladékozás

— a kötőhártyaváladék vagy -kaparék antigénvizsgálata pozitív (pl. ELISA vagy IF módszerrel a következőkre: *Chlamydia trachomatis*, herpes simplex adenovírus)

▼M5

— a kötőhártyaváladék vagy -kaparék mikroszkópos vizsgálatával több magvú óriássejtek figyelhetők meg

— pozitív vírustenyészet

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése, vagy savópárvizsgálata esetén a specifikus IgG négyszeres emelkedése

Megjegyzés:

— A szem egyéb fertőzéseit EYE-ként kell jelenteni

— Az ezüst-nitrát ($AgNO_3$) által okozott kémiai eredetű kötőhártya-gyulladás nem egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésként jelentendő

— A szisztémás vírusfertőzések (pl. kanyaró, bárányhimlő vagy felső légúti fertőzés) során jelentkező kötőhártya-gyulladás a kórkép egyik tünetének minősül, nem jelentendő fertőzés

EENT-EYE: a szem egyéb fertőzései

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Az elülső vagy a hátsó csarnokból vagy csarnokvízből kórokozó tenyészett ki

— A betegnél az alábbiakban felsorolt tünetek közül kettő vagy ennél több fennáll egyéb felismert kórok nélkül: szemfájdalom, látászavar vagy hypopyon (gennygyülem az elülső szemcsarnokban)

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— orvos szemfertőzést diagnosztizált

— vérminta antigéntesztje pozitív (pl. *Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae*)

— a vérből kórokozó tenyészett ki

EENT-EAR: fül és mastoideus (csecsnyúlvány) fertőzései

A fül- és csecsnyúlványfertőzések diagnózisának felállításához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

A **külsőfül-gyulladás** diagnózisához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A hallójárat gennyes váladékából kórokozó tenyészett ki

— Az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), fájdalom, erythema vagy fülfolyás

— ÉS a gennyes váladékból Gram-festéssel kórokozó tenyészett ki

A **középfülgyulladás** diagnózisához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A tympanocentesis vagy a műtét során nyert középváladékból kórokozó tenyészett ki

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), fájdalmas dobhártya, dobhártyagyulladás, a dobhártya retrakciója vagy csökkent mobilitása, folyadék a dobhártya mögött

▼M5

A **belsőfül-gyulladás** diagnózisához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— a műtét során nyert belsőfül-váladékból kórokozó tenyészett ki

— az orvos belsőfül-gyulladást diagnosztizál

A **csecsnyúlványgyulladás** diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A (mastoideus) csecsnyúlvány gennyes váladékából kórokozó tenyészett ki

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), fájdalom, nyomásérzékenység, erythema, fejfájás vagy arcbénulás

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— Gram-festéssel baktériumok mutathatók ki a mastoideus gennyes váladékából

— Vérminta antigénvizsgálata pozitív

EENT-ORAL: szájüreg (száj, nyelv, fogíny) fertőzései

A szájüregi fertőzések diagnózisához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A szájüregi szöveteinek gennyes váladékából kórokozó tenyészett ki

— A szájüreg fizikális vizsgálatánál, műtét vagy szövettani vizsgálat során a betegnél abscessus vagy egyéb szájüregi fertőzés igazolódik

— Az alábbi tünetek közül legalább egyéb felismert kórok nélkül: tályog, fekély vagy kiemelkedő fehér foltok a gyulladt nyálkahártyán, vagy plakkok a szájnyálkahártyán

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— Gram-festéssel baktériumok mutathatók ki

— pozitív kálium-hidroxid-próba

— a nyálkahártyakenet mikroszkópos vizsgálata során többmagvú óriássejtek láthatóak

— az orális váladék antigénvizsgálata pozitív

— kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése vagy a savópárvizsgálatkor a specifikus IgG négyszeres emelkedése

— az orvos szájüregi fertőzést diagnosztizál, és megfelelő helyi vagy orális antifungális kezelést kezd el

Megjegyzés:

A szájüregben először megjelenő, egészségügyi ellátással összefüggő herpes simplex jelentendő (ORAL), de a recurrens herpes fertőzés nem tekintendő egészségügyi ellátással összefüggőnek

▼M5

EENT-SINU: sinusitis (orrmelléküreg-gyulladás)

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Az orr-melléküregből származó gennyes vizsgálati anyagból kórokozó tenyészett ki

— Az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll, egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), fájdalom vagy nyomásérzékenység az érintett orrmelléküreg fölött, fejfájás, gennyes váladékozás vagy orrdugulás

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— pozitív átvilágítási eredmény

— pozitív radiológiai vizsgálat (beleértve a CT-vizsgálatot)

EENT-UR: felső légúti fertőzések (pharyngitis, laryngitis, epiglottitis)

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll egyéb felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), erythema, torokfájás, köhögés, rekedtség vagy a torok gennyes váladéka

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— az érintett régióból kórokozó tenyészett ki

— a vérből kórokozó tenyészett ki

— vér vagy légúti váladék antigénvizsgálata pozitív

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése vagy a savópárvizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése

— az orvos felső légúti fertőzést diagnosztizál

A betegnél fizikális vizsgálat, műtét vagy szövettani vizsgálat során abscessus észlelhető

3.1.7. *GI: EMÉSZTŐRENDSZERI FERTŐZÉSEK*

GI-CDI: *Clostridium difficile*-fertőzés

Clostridium difficile-fertőzés (korábban *Clostridium difficile* okozta hasmenés/*Clostridium difficile* associated diarrhoea – CDAD) diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Hasmenéses széklet vagy toxikus megacolon és *C. difficile* toxin A és/vagy B laboratóriumi vizsgálattal kimutatható a székletben

— Gastrointestinalis endoszkópia pseudomembranous colitist igazol

— Endoszkópia, colectomia vagy boncolás során nyert bélfalminta kórszövettani vizsgálata. *C. difficile*-fertőzést igazol (hasmenéssel vagy anélkül)

▼M5

GI-GE: gastroenteritis (kivéve *C. difficile*-fertőzés)

Gastroenteritis-diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A betegnek heveny hasmenése van (folyékony széklet több, mint 12 órán keresztül), hányással és > 38 °C lázzal vagy anélkül, és a nem fertőző eredet (pl. diagnosztikai tesztek, terápiás eljárás, krónikus állapot akut exacerbációja vagy pszichés stressz hatása) nem valószínű

— A tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: hányinger, hányás, hasi fájdalom, láz (> 38 °C) vagy fejfájás

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— székletmintából vagy a rektális kenetből enterális patogén tenyészett ki

— rutin vagy elektronmikroszkópos vizsgálat során enterális patogén mutatható ki

— vér vagy széklet antigén- vagy antitestvizsgálata enterális patogént igazol

— enterális patogén jelenlétét a szövettenyésztés során észlelt sejtváltozások igazolják (toxinvizsgálat)

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése vagy a savópárvizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése

GI-GIT: a gastrointestinalis traktus (nyelőcső, gyomor, vékony- és vastagbél, rectum) fertőzései a gastroenteritis és appendicitis kivételével

A gastrointestinalis traktus fertőzései (gastroenteritis és appendicitis kivételével) diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A műtét vagy a szövettani vizsgálat során abscessus vagy egyéb fertőzéses jel igazolódik

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül, és a tünetek megfelelnek az érintett szerv vagy szövet fertőzésének: láz (> 38 °C), hányinger, hányás, hasi fájdalom vagy hasi érzékenység

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll a műtét vagy endoszkópos vizsgálat során nyert váladékból vagy szövetből, illetve a műtét során elhelyezett dréncsőből kórokozók tenyésztek ki

— a Gram- vagy KOH-festés kórokozókat mutat ki, vagy a műtét vagy endoszkópos vizsgálat során nyert váladékból vagy szövetből mikroszkópikus vizsgálattal többmagvú óriássejtek mutathatók ki

— a vérből kórokozók tenyésztek ki

— radiológiai vizsgálat során kóros elváltozás igazolódik

— endoszkópos vizsgálat során kóros lelet igazolódik (pl. *Candida* spp., esophagitis vagy proctitis)

▼M5

GI-HEP: hepatitis

A hepatitis diagnózishoz az alábbi kritériumnak kell teljesülnie:

Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), étvágytalanság, hányinger, hányás, hasi fájdalom, icterus vagy anamnézisben szereplő transzfúzió, melyet a beteg az elmúlt három hónapban kapott

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— pozitív antigén vagy antitest vizsgálat hepatitis A, B, C vagy delta hepatitis irányában

— kóros májfunkciós próbák (pl. emelkedett GOT/GPT, bilirubin)

— vizeletből vagy orr-garat váladékból kimutatott cytomegalovírus (CMV)

Megjegyzés:

— A nem fertőző eredetű hepatitis vagy icterus (alfa-1-antitrypsin hiány stb.) nem jelentendő

— Hepatotoxikus anyagok által okozott hepatitis vagy icterus (pl. alkohol vagy acetaminophen által indukált hepatitisek) paracetamol okozta májgyulladás stb.) nem jelentendők

— Az epeutak elzáródása által okozott hepatitis vagy icterus (cholecystitis) nem jelentendő

GI-IAB: máshol nem említett intraabdominalis fertőzések: epehólyag, epeúti, máj (kivéve: hepatitis), lép, hasnyálmirigy, hashártya, subfrenicus vagy subfragmaticus üreg vagy egyéb intraabdominalis szövet vagy terület fertőzései

Intraabdominalis fertőzés diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Műtét során vagy tű aspirációval vett gennyes intraabdominális vizsgálati anyagból mintából kórokozó tenyészett ki

— Műtét vagy szövettani vizsgálat során intraabdominális abscessus vagy egyéb fertőzés igazolódott

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hányinger, hányás, hasi fájdalom vagy icterus

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a műtét során behelyezett drénből (pl. zárt szívórendszer, nyílt drén, T-csöves drén) kórokozó tenyészett ki

— műtét vagy tű aspiráció során nyert váladék vagy szövetminta Gram-festése baktériumokat mutat ki

— a vérből kórokozó tenyészett ki és a képalkotó eljárások (pl. ultrahang, CT, MRI, izotóp [gallium, technécium stb.] vizsgálat vagy hasi röntgen) fertőzést igazolnak.

▼M5

Megjegyzés:

A pancreatitis (gyulladásos tünetegyüttes, amelyet hasi fájdalom, hányinger, hányás és magas hasnyálmirigy-enzim szérumszint jellemez) nem jelentendő, kivéve, ha bizonyított a fertőzéses eredete

3.1.8. *LRI: ALSÓ LÉGÚTI FERTŐZÉS (LOWER RESPIRATORY TRACT INFECTION), A PNEUMONIA KIVÉTELÉVEL*

LRI-BRON: bronchitis, tracheobronchitis, bronchiolitis, tracheitis, pneumonia nélkül

Tracheobronchialis fertőzések diagnózisához az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

A betegnek nincs klinikailag vagy radiológiailag igazolt tüdőgyulladása

ÉS az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), köhögés, újonnan jelentkező vagy fokozódó köpettermelődés, szörcsögés, zihálás

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a mély trachealis aspirátum vagy bronchoscopiával nyert minta tenyésztési eredménye pozitív

— légúti váladékok antigénvizsgálata pozitív

Megjegyzés:

Krónikus tüdőbetegek esetében a krónikus bronchitis csak abban az esetben jelentendő, ha akut másodlagos fertőzés áll fenn (más kórokozó megjelenésével bizonyíthatóan)

LRI-LUNG: az alsó légutak egyéb fertőzései

Az alsó légutak egyéb fertőzései diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A tüdőszövetből vagy váladékból (beleértve a pleurális váladékot) kórokozó tenyészett ki, vagy a kenetből kórokozó mutatható ki

— Műtét vagy szövettani vizsgálat során tüdőtályog vagy empyema figyelhető meg

— A mellkas-röntgenvizsgálat a betegnél abscessust jelez

Megjegyzés:

A tüdőgyulladással nem járó tüdőtályog vagy empyema az alsó légutak fertőzéseként (LRI-LUNG) jelentendő

3.1.9. *NEO: ÚJSZÜLÖTTKORI FERTŐZÉSEK DEFINÍCIÓI*

NEO-CSEP: klinikai sepsis

Az alábbi három kritérium MINDEGYIKE teljesül:

— A kezelőorvos sepsisnek megfelelő antimikrobiális kezelést indított legalább öt napja

— Hemokultúrából nem tenyészett ki kórokozó, vagy ilyen vizsgálat nem történt

— Más területen nincs nyilvánvaló fertőzés

▼M5

ÉS a következő kritériumok közül kettő teljesül (más felismert ok nélkül):

— Láz (> 38 °C) vagy instabil testhőmérséklet (az inkubátor gyakori utánállítása) vagy hypothermia (< 36,5 °C)

— Tachycardia (> 200/perc) vagy újonnan jelentkező/fokozodó bradycardia (< 80/min)

— Kapilláris újratelődési idő (CRT) > 2 sec

— Újonnan jelentkező vagy fokozodó apnoé(k) (> 20 sec)

— Megmagyarázhatatlan metabolikus acidózis

— Újonnan kialakuló hyperglycaemia (> 140 mg/dl)

— A sepsis egyéb jele (bőrszín (csak, ha a CRT-t nem használják), laboratóriumi jelek (CRP, interleukin), fokozott oxigénigény (intubáció), instabil általános állapot, apáthia)

NEO-LCBI: laboratóriumi vizsgálattal megerősített véráramfertőzés

— az alábbiak közül legalább kettő: > 38 °C vagy < 36,5 °C testhőmérséklet vagy instabil testhőmérséklet, tachycardia vagy bradycardia, apnoe, megnyúlt kapilláris újratelődési idő (CRT), metabolikus acidózis, hyperglycaemia, a *véráramfertőzés* egyéb jele, például apáthia

ÉS

— vérből vagy liquorból kórokozót (nem koaguláz – negatív staphylococcusokat) izoláltak (ebben az életkorban a meningitis többnyire haematogen, így a pozitív liquor eredmény véráramfertőzésre utaló bizonyítékként értelmezhető akkor is, ha nem vettek haemokulturát vagy annak eredménye negatív)

Megjegyzés:

— a felnőtteknél alkalmazandó véráramfertőzés jelentéssel (beleértve a másodlagos véráramfertőzést is) összhangban a „kórokozó nincs összefüggésben más területen kialakult fertőzéssel” kritériumot töröltük a Neo-KISS definícióból, az EU PPS céljai érdekében

— az újszülöttkori véráramfertőzés eredete a BSI-eredet mezőben jelentendő

— ha mind a NEO-LCBI és a NEO-CNSB definíciói teljesülnek, NEO-LCBI jelentendő

NEO-CNSB: laboratóriumi vizsgálattal megerősített, koaguláz-negatív staphylococcusok által okozott véráramfertőzés

— az alábbiak közül legalább kettő: > 38 °C vagy < 36,5 °C testhőmérséklet vagy instabil testhőmérséklet, tachycardia vagy bradycardia, apnoe, megnyúlt kapilláris újratelődési idő (CRT), metabolikus acidózis, hyperglycaemia, a véráramfertőzés egyéb jele, például apáthia

— ÉS koaguláz-negatív staphylococcusok (CNS) tenyésztek ki a vérből vagy a katétervégről

— ÉS az alábbi laboreredmények közül legalább egy teljesül: C-reaktív protein > 2,0 mg/dL, éretlen/teljes neutrophil ráta (I/T arány) > 0,2, leukocyta < 5/nL, thrombocyta < 100/nL

Megjegyzés:

— a felnőtteknél alkalmazandó véráramfertőzés jelentéssel (beleértve a másodlagos véráramfertőzést is) összhangban a „kórokozó nincs összefüggésben más területen kialakult fertőzéssel” kritériumot töröltük a Neo-KISS definícióból, az EU PPS céljai érdekében

▼M5

— az újszülöttkori véráramfertőzés eredete a BSI eredet mezőben jelentendő

— ha mint a NEO-LCBI, mint a NEO-CNSB definíciók teljesülnek, NEO-LCBI jelentendő

NEO-PNEU: pneumonia

— légzési nehézség

— ÉS újonnan kialakuló infiltrátum, konszolidáció vagy mellkasi folyadékgyülem a mellkasi röntgenen

— ÉS az alábbiak közül legalább négy jel vagy tünet teljesül: > 38 °C vagy < 36,5 °C testhőmérséklet vagy instabil testhőmérséklet, tachycardia vagy bradycardia, tachypnoe vagy apnoe, dyspnoe, fokozott légúti váladékképződés, újonnan megjelenő gennyes köpet, kórokozó izolálása a légúti váladékból, C-reaktív protein > 2,0 mg/dL, éretlen/teljes neutrophil-ráta I/T arány > 0,2

NEO-NEC: nekrotizáló enterocolitis

— Szövettanilag igazolt nekrotizáló enterocolitis

VAGY

— legalább egy jellegzetes radiológiai eltérés (pneumoperitoneum, pneumatosis intestinalis, változatlan, „merev" vékonybélkacsok) plusz az alábbiak közül legalább kettő teljesülése, más felismert kórok nélkül: hányás, hasi distensio, ételmaradványok a gyomorban, mikroszkopikus vagy makroszkopikus mennyiségű vér a székletben

3.1.10. *PN: PNEUMONIA*

Két vagy több sorozat mellkasröntgen vagy CT vizsgálat pneumóniára utaló képet mutat fennálló szív- vagy tüdőbetegség esetén. Azoknál a betegeknél, akinél szív- vagy tüdőbetegséget nem diagnosztizáltak, egy döntő mellkasröntgen vagy CT vizsgálat is elegendő.

ÉS legalább egy az alábbiak közül:

> 38 °C-os láz, mely más okra nem vezethető vissza

Leukopénia (< 4 000 fvs/mm^3) vagy leukocitózis (≥ 12 000 fvs/mm^3)

ÉS legalább egy az alábbiak közül: (vagy legalább kettő, ha a klinikai pneumonia = PN4 vagy PN5)

— Újonnan megjelenő gennyes köpet, vagy a köpet jellegének változása (szín, szag, mennyiség, állag)

— Köhögés, nehézlégzés (dyspnoe) vagy szapora légzés (tachypnoe)

— Pneumoniára utaló hallgatózási lelet (crepitatio vagy hörgő légzési hangok), szörtyzörej, sípolás

— Romló gázcsere (pl. O_2-deszaturáció vagy fokozott oxigénszükséglet, illetve fokozott ventillációs igény)

és az alkalmazott diagnosztikus módszer szerint

▼M5

a) **Bakteriológiai diagnosztika az alábbiak szerint:**

Pozitív kvantitatív tenyésztés, minimálisan szennyezett alsó légúti ([15]) mintából (PN 1)

— Broncho-alveolaris lavage (BAL) $\geq 10^4$ CFU/ml ([16]) határértékkel vagy a BAL során nyert sejtek 5 %-a tartalmaz intracellularis baktériumokat direkt mikroszkópos vizsgálattal igazoltan (besorolás a diagnosztikus BAL kategória szerint)

— Védett kefés minta (PB Wimberley) $\geq 10^3$ CFU/ml határértékkel

— Védett disztális aspirátum (DPA) $\geq 10^3$ CFU/ml határértékkel

Pozitív kvantitatív tenyésztés lehetségesen szennyezett alsó légúti mintából (PN 2)

— Alsó légúti minta (LRT) minta (pl. endotrachealis aspirátum) kvantitatív tenyésztése 10^6 CFU/ml határértékkel

b) **Alternatív mikrobiológiai módszerek (PN 3)**

— Pozitív hemokultúra, mely nem hozható összefüggésbe más fertőzéssel

— Pleurális folyadék tenyészetében pozitív növekedés

— Pleurális vagy pulmonáris tályogból aspirációs tűvel vett minta pozitív

— Tüdőszövettani vizsgálattal bizonyított pneumónia

— Vírus vagy baktérium jelenlétére vizsgált pozitív minta (pl. *Legionella*, *Aspergillus*, mycobacteriumok, mycoplasma, *Pneumocystis jirovecii*)

— Légúti váladékból kimutatott virális antigén vagy antitest (pl. EIA, FAMA, SVA – shell vial assay, PCR)

— Pozitív direkt vizsgálat vagy pozitív tenyésztés bronchialis váladékból vagy szövetből

— Szerokonverzió (pl. influenzavírusok, *Legionella*, *Chlamydia*)

— Antigén kimutatás vizeletből *(Legionella)*

c) **Egyéb**

— Pozitív köpet tenyésztés vagy nem kvantitatív alsó légúti minta (PN 4)

— Nincs pozitív mikrobiológiai eredmény (PN 5)

Megjegyzés: A PN1 és PN2 kritériumok az antimikrobiális terápia megkezdése előtt érvényesek

Lélegeztetéssel összefüggő pneumónia (IAP)

Lélegeztetéssel összefüggő pneumóniának számít (IAP), ha a fertőzés kezdetét megelőző 48 órában a beteget invazív eszköz segítségével lélegeztették (akár csak intermittálóan is).

Megjegyzés: Nem tekinthető IAP-nak az a pneumonia, melynek tünetei az intubáció kezdetének napján kezdődnek, és további információ nem áll rendelkezésre az események sorrendjéről

([15]) LRT = Lower Respiratory Tract (alsó légúti)
([16]) CFU = Colony Forming Units (telepképző egység)

▼M5

3.1.11. *REPR: A GENITALIS TRAKTUS FERTŐZÉSEI*

REPR-EMET: endometritis

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Műtét, tűaspiráció vagy kefebiopszia során nyert endometrium szövetből vagy folyadékból kórokozók tenyésztek ki

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hasi fájdalom, uterusérzékenység vagy gennyes váladékozás az uterusból

Megjegyzés:

A postpartum endometritis egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésként jelentendő, kivéve, ha a magzatvíz fertőzött volt a kórházi felvételkor, vagy a kórházi felvétel a burokrepedést követő 48 órán túl történt

REPR-EPIS: episiotomia fertőzése

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A vaginalis szülést követően az episiotomiás sebből gennyes váladék ürül

— A vaginalis szülést követően az episiotomia helyén abscessus alakul ki

REPR-VCUF: a vaginalis csonk fertőzése

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A hysterectomizált beteg hüvelycsonkjából gennyes váladék ürül

— A hysterectomizált beteg hüvelycsonkjában abscessus alakul ki

— A hysterectomizált beteg hüvelycsonk szövetéből vagy váladékából kórokozó tenyészett ki

Megjegyzés:

A vaginalis csonk fertőzése SSI-O-ként jelentendő

REPR-OREP: a genitalis traktus egyéb fertőzései (mellékhere, here, prostata, vagina, ovarium, uterus, a medence egyéb mély szöveteinek fertőzései az endometritis és a hüvelycsonkfertőzés kivételével)

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— az érintett területről származó szövet vagy váladék tenyésztési eredménye pozitív

— műtét vagy szövettani vizsgálat során az érintett területen abscessus vagy egyéb fertőzés jelei láthatók

— a tünetek közül kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hányinger, hányás, fájdalom, érzékenység vagy dysuria

▼M5

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a vérből kórokozók tenyésztek ki

— a kórképet orvos diagnosztizálja

Megjegyzés:

— Az edometritis jelentése: EMET

— A vaginalis csonk fertőzésének jelentése: VCUF

3.1.12. *SSI: MŰTÉTI SEBFERTŐZÉS*

Megjegyzés: Minden definíció surveillance céllal elfogadott, nem klinikai jellegű

Felületes (bemetszési) sebfertőzés (SSI-S)

A fertőzés a műtétet követő 30 napon belül jelentkezik, ÉS a fertőzés csak a bemetszés által érintett bőrt és bőr alatti szöveteket érinti, ÉS legalább egy feltétel teljesül az alábbiak közül:

— Gennyes szivárgás a felületes bemetszés területéről, laboratóriumi vizsgálattal megerősítve vagy anélkül

— A felületes bemetszés váladékából vagy szövetéből származó, aszeptikus körülmények között nyert mintából kórokozót tenyésztettek

— A fertőzés alábbi tünetei közül jelen van legalább egy: fájdalom vagy érzékenység, helyi duzzanat, bőrpír, vagy égő érzés ÉS a sebész újra feltárta a sebet, kivéve, ha a tenyésztési eredmény negatív

— A sebész vagy a kezelőorvos/osztályos orvos felületes bemetszési sebfertőzést diagnosztizál

Mély (bemetszési) sebfertőzés (SSI-D)

A fertőzés a műtétet követő 30 napon belül jelentkezik, kivéve az implantátumbeültetést, ahol a műtéttől számított egy éven belül jelentkező fertőzés is ide sorolandó, ÉS a fertőzés a műtéttel összefüggésbe hozható, ÉS a fertőzés érinti a bemetszés mély szöveteit (pl. fascia, izomrétegek), ÉS legalább egy feltétel teljesül az alábbiak közül:

— Gennyes szivárgás a seb mélyebb rétegeiből, e folyamatba azonban nincsenek bevonva azok a szervek és testüregek, amelyeket a műtét érintett

— A mély bemetszés spontán szétválása vagy ennek sebész által való újra megnyitása abban az esetben, ha a betegnél az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll: láz (> 38 °C), helyi fájdalom vagy érzékenység (kivéve, ha a tenyésztési eredmény negatív)

— A mély bemetszés reoperációja során végzett direkt vizsgálat, vagy a kórszövettani, radiológiai vizsgálat tályogra vagy más, egyértelmű fertőzésre utal

— A sebész vagy a kezelőorvos/osztályos orvos mély bemetszési sebfertőzést diagnosztizál

Szervi/testüregi fertőzések (SSI-O)

A fertőzés a műtétet követő 30 napon belül jelentkezik, kivéve az implantátumbeültetést, ahol a műtéttől számított egy éven belül jelentkező fertőzés is ide sorolandó, ÉS a fertőzés a műtéttel összefüggésbe hozható, ÉS a fertőzés a test bármely, a műtétbe bevont részét érinti (pl. szervek, testüregek), kivéve a műtéti bemetszésnél a bőr és fascia izomréteget, ÉS legalább egy feltétel teljesül az alábbiak közül:

— Gennyes szivárgás a drénből, amely a műtéttel érintett szervbe vagy testüregbe szúrt seben keresztül van behelyezve

▼M5

— Pozitív tenyésztési eredmény olyan váladékból vagy szövetmintából, amely az érintett szervből vagy testüregből származik

— Reoperáció során végzett direkt vizsgálat, vagy a szövettani, radiológiai vizsgálat a szervek vagy testüregek tályogjára vagy más, egyértelmű fertőzésre utal

— A sebész vagy a kezelőorvos/osztályos orvos szervi vagy testüregi sebfertőzést diagnosztizál

3.1.13. *SST: BŐR- ÉS LÁGYRÉSZFERTŐZÉSEK*

SST-SKIN: bőrfertőzés

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A beteg bőrén gennyes váladékozás, pustula, vesicula vagy furunkulus látható

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: fájdalom vagy érzékenység, helyi duzzanat, bőrpír vagy égető érzés

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— az érintett terület aspirátumából vagy váladékából kórokozó tenyészett ki. Amennyiben a kórokozó a bőr normál flórájához tartozik (pl. diphtheroidok [*Corynebacterium* spp.], *Bacillus* [a *B. anthracis* nem] spp., *Propionibacterium* spp., koaguláz-negatív staphylococcusok [beleértve a *Staphylococcus epidermidist*], viridans csoportba tartozó streptococcusok, *Aerococcus* spp., *Micrococcus* spp.) a mikróbának színtenyészetben kell megjelennie

— a vérből kórokozók tenyésztek ki

— az érintett terület szövet vagy vér antigénvizsgálata pozitív (pl. herpes simplex, varicella zoster, *Haemophilus influenzae*, *Neisseria meningitidis*)

— az érintett szövet mikroszkópos vizsgálatánál többmagvú óriássejtek látszanak

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése vagy a savópárvizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése.

Megjegyzés:

— Fertőzött decubitus ulcer jelentése: DECU

— Fertőzött égési seb jelentése: BURN

— Emlabscessus ő vagy mastitis jelentése: BRST

SST-ST: lágyrészfertőzések (nekrotizáló fasciitis, fertőzött gangraena, nekrotizáló cellulitis, fertőzött myositis, lymphadenitis, lymphangitis)

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Az érintett területről származó szövet vagy váladék tenyésztési eredménye pozitív

— Gennyes váladékozás az érintett területen

— A műtét vagy szövettani vizsgálat során az érintett területen abscessus vagy egyéb fertőzés észlelhető

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll jelen más felismert kórok nélkül: helyi fájdalom vagy érzékenység, helyi duzzanat, bőrpír vagy égető érzés

▼M5

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— a vérből kórokozók tenyészett ki

— vér vagy vizelet antigén vizsgálata pozitív teszt (pl. *Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis*, B csoportú *Streptococcus*, *Candida* spp.)

— a kórokozóra utaló IgM diagnosztikus titerű megjelenése vagy a savópárvizsgálat során a specifikus IgG négyszeres emelkedése

Megjegyzés:

— Fertőzött decubitus ulcer jelentése: DECU

— Medencefenék-szövet fertőzésének jelentése: OREP

SST-DECU: decubitus fertőzés (felületes és mély fertőzés)

A diagnózishoz az alábbi kritériumnak kell teljesülnie:

— Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: bőrpír, érzékenység vagy duzzanat a decubitus seb széleinél

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a megfelelően levett váladék- vagy szövetmintából kórokozó tenyészett ki

— a vérből kórokozó tenyészett ki

SST-BURN: égési seb fertőzése

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— Az égési seb megjelenésének vagy karakterének a változása: gyors pörkleválás, a pörkök sötétbarna, fekete vagy lilás elszíneződése, ödéma a seb szélén

ÉS az égett seb szövettani vizsgálata igazolja a kórokozók behatolását a környező, életképes szövetekbe

Az égési seb megjelenésének vagy karakterének a változása: gyors pörkleválás, a pörkök sötétbarna, fekete vagy lilás elszíneződése, ödéma a seb szélén

ÉS az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— a vérből kórokozó tenyészett ki és nincs egyéb felismert fertőzés

— a herpes simplex vírus kitenyésztése, a sejtzárványok szövettani, mikroszkópos vagy elektronmikroszkópos azonosítása, vagy a biopszia, illetve kenet elektronmikroszkópos vizsgálata vírusrészecskéket mutat ki

Az alábbi tünetek közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C) vagy hypothermia (< 36 °C), hypotensio, olyguria (< 20 ml/h), hyperglycaemia az előzőleg tolerál szénhidrát diéta mellett vagy mentális zavarodottság

▼M5

ÉS az alábbiak közül legalább egy:

— az égett seb szövettani vizsgálata igazolja a kórokozók behatolását a környező, életképes szövetekbe

— a vérből kórokozó tenyészett ki

— a herpes simplex vírus kitenyésztése, a sejtzárványok szövettani, mikroszkópos vagy elektronmikroszkópos azonosítása, vagy a biopszia, illetve kenet elektronmikroszkópos vizsgálata vírusrészecskéket mutat

SST-BRST: emlő-abscessustályog vagy mastitis

A diagnózishoz az alábbi kritériumok közül legalább egynek teljesülnie kell:

— A műtét vagy tű aspiráció során nyert emlőszövet vagy váladékminta tenyésztése pozitív

— Műtét vagy szövettani vizsgálat során emlő-abscessus vagy egyéb fertőzés észlelhető

— (> 38 °C) láz és az emlő lokális gyulladása

ÉS az orvos emlőabscessust (tályogot) diagnosztizál.

3.1.14. *SYS: SZISZTÉMÁS FERTŐZÉS*

SYS-DI: disszeminált fertőzés

A disszeminált fertőzés egy olyan fertőzés, amely több szervet vagy rendszert érint anélkül, hogy a fertőzés egy jellemző területre korlátozódna. Általában virális eredetűek, (pl. kanyaró, rubeola, parotitis, varicella, erythema infectiosum, HIV), és más kórok nem ismerhető fel a háttérben.

Megjegyzés:

— Alkalmazza ezt a kódot azokra a virális fertőzésekre, amelyek több szervrendszert érintenek (pl. kanyaró, bárányhimlő, erythema infectiosum). A diagnózis rendszerint kizárólag a klinikai tünetek alapján történik. Ne alkalmazza ezt a kódot az olyan egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekre

— Az ismeretlen eredetű láz (FUO) nem jelentendő disszeminált fertőzésként (DI-ként)

— A virális exanthemák vagy kiütések disszeminált fertőzéskén (DI) jelentendők

SYS-CSEP: klinikai sepsis felnőttnél és gyermeknél

A diagnózishoz az alábbiak közül legalább egy fennáll:

— klinikai jelek vagy tünetek, más felismert kórok nélkül:

— láz (> 38 °C)

— hypotensioonia (90 mmHg, vagy annál alacsonyabb systolés nyomás),

— vagy olyguria (20 ml/h-nál kevesebb vizelet)

A vér bakteriológiai vizsgálatára nem került sor, vagy ha igen, ennek eredménye negatív volt

Nincs felismert fertőzés más lokalizációnál

A kezelőorvos sepsisnek megfelelő kezelést rendelt el

▼M5

Megjegyzés:

— Csak végszükség esetén alkalmazza ezt a kódot (definíciót)

— Újszülöttkori sepsis esetén alkalmazza a NEO-CSEP definíciót (lásd alább)

3.1.15. *UTI: HÚGYÚTI FERTŐZÉS*

UTI-A: mikrobiológiailag megerősített, tünetekkel járó húgyúti fertőzés

A betegnél az alábbi tünetek közül legalább egy fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hirtelen vizelési inger, gyakori vizelés, dysuria- vagy suprapubicus-érzékenység

ÉS

a beteg vizelettenyésztési eredménye pozitív: $\geq 10^5$ vagy annál magasabb csíraszám kettőnél nem több baktériumfajjal a vizeletmintában

UTI-B: mikrobiológiailag nem megerősített, tünetekkel járó húgyúti fertőzés

A betegnél az alábbiak közül legalább kettő fennáll, más felismert kórok nélkül: láz (> 38 °C), hirtelen vizelési inger, gyakori vizelés, dysuria- vagy suprapubicus-érzékenység

ÉS

az alábbiak közül flegalább egy fennáll:

— Pozitív fehérvérsejt-észteráz és/vagy nitrát gyorsteszt eredmény

— Pyuria: vizeletmintában $\geq 10^4$ fvs/ml vagy vizeletüledékben ≥ 3 fvs/látótér,

— Gram-festéssel kimutatható baktériumok a vizeletüledékben

— Legalább két vizeletmintából ugyanazon uropathogen (Gram-negatív baktérium vagy *Staphylococcus saprophyticus*) kórokozó kitenyésztése, feltéve, hogy $\geq 10^2$ telep/ml vagy annál magasabb a csíraszám

— Egy vizeletmintából egyetlen uropathogen (Gram-negatív baktérium vagy *Staphylococcus saprophyticus*) kórokozó kitenyésztése 10^5 telep/ml vagy annál alacsonyabb csíraszámban abban az esetben, ha a mintavételt megelőzően beteg a húgyúti fertőzésére ható antibiotikum-kezelést kapott

— Az orvos húgyúti fertőzést diagnosztizált

— Az orvos húgyúti fertőzés ellen adekvát terápiát rendelt el

A tünetmentes bacteriuria nem jelentendő, de azt a szekunder véráram-fertőzést, ahol a primer fertőzés tünetmentes bacteriuria úgy kell jelenteni, mint BSI, ahol a fertőzés eredete S-UTI

A húgyúti fertőzés katéterrel összefüggő (UCA-UTI), ha a fertőzés megjelenését megelőző hét napban a betegnek állandó húgyúti katétere volt (akár szakaszosan is)

▼M5

3.2. AZ ANTIMIKROBIÁLIS SZEREKKEL SZEMBENI REZISZTENCIA ÁLTALÁNOS DEFINÍCIÓJA

Definíció

Az EUCAST (The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing) klinikai határértékei (klinikai MIC – minimális inhibitor koncentráció – határértékek és az azoknak megfelelő korongdiffúziós gátlási zóna átmérők) szerint egy mikroorganizmus egy antimikróbás szerre lehet klinikailag érzékeny, klinikailag mérsékelten érzékeny vagy klinikailag rezisztens ([17]).

Klinikailag érzékeny (S)

— egy mikroorganizmust az adott antimikrobiális szer nagy valószínűséggel terápiás sikerességhez társuló szintje alapján definiálják érzékenynek

— egy mikroorganizmust egy adott fenotípusos vizsgálati rendszerben a megfelelő határérték alkalmazásával sorolják be érzékeny (S) kategóriába

— ez a határérték a körülményekben előforduló indokolt változások alapján módosítható

Klinikailag mérsékelten érzékeny (I)

— egy mikroorganizmust az adott antimikrobiális szer bizonytalan terápiás kimenetelhez társuló szintje alapján definiálják mérsékelten érzékenynek. Ez egyben azt is jelenti, hogy az izolátum okozta fertőzés megfelelően kezelhető lehet olyan testtájékokon, ahol a gyógyszer fizikailag koncentrálódik, vagy ha a készítményt nagy dózisban alkalmazzák. A mérsékelt érzékenység egy olyan átmeneti kategóriát is jelent, amelynek segítségével elkerülhető, hogy a kevésbé jelentős, nem befolyásolható, technikai tényezők súlyos hibákat okozzanak az eredmények interpretálásakor

— egy mikroorganizmust egy adott fenotípusos vizsgálati rendszerben a megfelelő határérték alkalmazásával sorolják be mérsékelten érzékeny (I) kategóriába

— ezek a határértékek a körülményekben előforduló indokolt változások alapján módosíthatóak

Klinikailag rezisztens (R)

— egy mikroorganizmust az adott antimikrobiális szernek nagy valószínűséggel terápiás sikertelenséghez társuló szintje alapján definiáljuk rezisztensnek

— egy mikroorganizmust egy adott fenotípusos vizsgálati rendszerben a megfelelő határérték alkalmazásával sorolják be rezisztens (R) kategóriába

— ez a határérték a körülményekben előforduló indokolt változások alapján módosítható

A klinikai határértékeket S ≤ x mg/l; I > x, ≤ y mg/l; R > y mg/l mértékegységben adják meg

A humán egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó surveillance számára lényeges mikroorganizmusokat és az azokhoz tartozó antimikrobiális szereket (kórokozó-hatóanyag kombináció) a megfelelő surveillance-ok protokolljai határozzák meg

([17]) http://www.eucast.org/clinical_breakpoints/